СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК 3. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 25-го ВЕРЕСНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 25, 1986 No. 183. VOL. XCIII.

НТ аткувало цикл доповідей про Львів

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці започаткувало в минулу суботу, 20-го вересня заповіджений цикл доповідей про „Неповторний Львів".

У вщерть заповненій залі власного будинку доповідачами були проф. Григор Лужницький і ред. Іван Кедрин. Вечір відкрив ініціятор і організатор тих доповідей проф. Василь Калинович, який заповів, що НТША плянує видати окрему книгу про Львів, зібравши і відповідно зредаґувавши саме ті доповіді. Як відомо, на зимовий і весняний сезон у цьому і наступному році запляновано 15 доповідей науково-популярного характеру.

Проф. Г. Лужницький промовляв на тему „Духове обличчя Львова". Він включив у межі тієї теми нарис історії Львова та його культурного й економічного розвитку. Зокрема торкнувся цікавої і дотепної недослідженої теми, чому Богдан Хмельницький, облягаючи Львів у 1648 році, не здобув його, хоч під Пилявцями розгромив був польське військо, тільки задовольнився окупом. Доповідач висловив думку, що Хмельницькому треба було грошей для заплати союзникам-туркам. Ширше згадував про різнонаціональні групи населення міста Львова, про народження тамошньої торгівлі і про Львів, як вікно України до Заходу та його культури. Подав багато фактів і дат та оформив свою доповідь у прикметні доповідачеві майстерні стилістичні рамки.

Другий прелеґент, ред. І. Кедрин, що його темою була „Преса у Львові" тільки коротко згадав найперші українські часописи, які появилися у Львові, зате звернув увагу на дві характеристичні риси. Тодішня преса у Львові мала такий великий вплив на громаду, такий авторитет, яким не може похвалитися українська преса в діяспорі. Другий цікавий феномен: преса залежить від свободи друку і від фінансів. У Галичині, тобто її столиці Львові, була сувора польська цензура і треба було рахуватися з існуванням революційного підпілля та не було грошей. В Америці є повна свобода друку і є гроші ,а проте у Львові перед вибухом Другої світової війни появлялися три щоденники та в Галичині у 1939 році було 139 назв українських періодиків. В ЗСА повна свобода друку і є гроші, а преса бідна. Доповідач пояснював обидва феномени невхопним, але могутнім впливом рідної землі.

Після зголошених кількох запитів і відповідей проф. В. Калинович запросив до слова голову НТША д-ра Ярослава Падоха, який висловив признання обом доповідачам. Окремо відчитав гарний нарис про „Неповторний Львів" з висловом певности, що Львів ще буде прикрасою у ні від кого незалежній рдній державі.

Наступний вечір, присвячений Львову, відбудеться в суботу, 27-го вересня, в год. 6-ій по полудні. Доповідатиме проф. Олександер Домбровський про „Українську історичну науку у Львові в роках 1935-43".

ВЕЧЕРНИЦІ СТАНИЦІ В НЮАРКУ

Парсиппані, Н.Дж. — Пластова Станиця в Нюарку, Н. Дж., та гурток Пластприяту запрошують на традиційні карнавалові вечерниці з презентацією дебютанток які відбудуться в суботу, 31-го січня 1987 року, о год. 7-ій вечора, тут в залі Аспен при 808 Дорога 46 захід. Стрій вечірній. Презентація дебютанток буде о год. 7:30 вечора. До танцю приграватимуть оркестри „Темпо" і „Ґама". Вступ разом з вечерею 40 дол., а молодь до 23-го року життя — з вечерею 30 дол. Листа дебютанток уже закрита. За дальшими інформаціями слід звертатися до Зірки Боднар на число тел.: (201) 763-3105.

„НЮ ЙОРК ТАЙМС" ПОЗИТИВНО КОМЕНТУЄ ФІЛЬМ ПРО ГОЛОД

Ню Йорк. — У щоденнику „Ню Йорк Таймс" з 24-го вересня 1986 року появилася обширна рецензія пера Джана Коррі про фільм „Жнива розпачу", який показували на публічній телевізії каналу ч. 13 саме в середу, 24-го вересня ц.р., на програмі „Фаєрінг Лайн".

Автор розпочинає свою рецензію від завваги, що глядачі повинні зігнорувати все інше, що супроводить цю програму, а зосередитися на самому фільмі, який своїм жахом і своїми знімками нагадує картини з Авшвіцу чи Дахау. Рецензент підкреслює що світ цілковито поставився байдуже до трагедії Великого голоду, а документальний фільм виконаний тепер Українським інститутом дослідів над голодом при допомозі канадського уряду помимо численних нагород не дістався на ні одну з великих телевізійних станцій в ЗСА, правдоподібно тому, що він є надто контроверсійний.

Але підкреслює рецензент, історія говорить з цього фільму про страшну правду, яку совєтський уряд хотів вповні закрити і яку досі опрокидує.

Із висвітленням фільму є поєднана дискусія, яку веде відомий журналіст, письменник і телевізійний коментатор Вілліям Баклі. Рецензент підкреслює, що дискутанти так розподілені, щоб заступати різні думки від скрайньо правих до лівих. На думку рецензента дискутанти своїм зверненням на інші справи відсувають увагу слухача від засадничої справи Великого голоду, зокрема Христофер Гінчес, кореспондент журналу „Нейшен", який старається атакувати в загальному українців як антисемітів і коляборантів гітлерівської Німеччини, що не має нічого спільного з подіями з 1932-33 років.

Дж. Коррі підкреслює, що завдяки проф. Робертові Конквестові і його цікавим новим фактам про Великий голод слухачі можуть довідатися багато нового, тимбільше, що ціла трагедія штучного голоду в Україні була і досі залишилася пустою сторінкою в світовому журналізмі. Він цитує англійського журналіста Малколма Маґґеріджа, який у фільмі говорить про Волтера Дюранті, як про найбільшого брехуна, якого він будь-коли знав.

Вкінці рецензент завважує, що неправдою є буцімто Великий голод був широко коментований у світі. Він стверджує що історичні підручники досі не віддають цілої ширини правди цієї трагедії українського народу. Тому на його думку фільм „Жнива розпачу" слушно підкреслює, що Великий голод в Україні є доказом одного з найбільших спотворень журналістичної професії.

ОН МАЄ КЛОПОТИ З КАНДИДАТОМ НА ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ

Ню Йорк. — Дотеперішній генеральний секретар Оганізації Об'єднаних Націй Гавіє Перез де-Куеяр заявив, що він ще не рішився чи буде кандидувати цієї осени на чергових п'ять років на цей важливий і відповідальний пост, тим більше, що стан його здоров'я погіршився, він перейшов складну операцію серця і лікарі-спеціялісти доражджують йому більше відпочивати.

В обличчі найгіршої фінансової кризи, яку сьогодні переживає ОН, П. де-Куеяр мабуть не хоче бути активним свідком її упадку, про що він виразно і недвозначно заявив під час розмови з кореспондентами. Деякі політичні спостерігачі кажуть, що це в такий спосіб Куеяр стосує тиск на З'єднані Стейти, а зглядно на Адміністрацію президента Роналда Регена, яка значно зменшила свою фінансову допомогу для програм ОН. Президент Р. Реген, будучи в Ню Йорку у понеділок, 22-го вересня ц.р., відвідав генерального секретаря в його бюрі і розмовляв з ним на тему кандидатури. Останній настоював, як кажуть поінформовані особи, щоб ЗСА, не зважаючи на поставу Конгресу про зменшення вплат до ОН, аж до висоти 149 мільйонів долярів, заплатили в цьому році свої зобов'язання.

В обидвох палатах Конгресу ЗСА, зокрема в Сенаті запитують: чому якраз ЗСА мають покривати 70 відсотків бюджету ОН, тоді коли інші держави світу, наприклад Совєтський Союз, витрачають більйони долярів на допомогу підривним комуністичним силам, завданням яких є зруйнувати, або принаймні підірвати основи демократичних систем у світі, а ОН, набравши води в рот, взаґалі не реагує на таку діяльність, а навпаки, багато країн, зокрема країни Третього світу, майже все голосують за пропозиціями і резолюціями СССР.

Отже не тільки генеральний секретар ОН П. де-Куеяр має клопоти, але такі ж клопоти має президент Р. Реген із своєми законодавчими палатами.

„Якщо я не матиму запевнення фінансової підтримки, то я не знаю чому якраз я маю знову кандидувати. І хоч це виглядає на тиск, а дехто скаже навіть, на шантаж, то я таки хочу сказати, що гроші в діяльности ОН є дуже важливою справою", — заявив Куеяр кореспондентам.

Не зважаючи на оправдання і лявірування Куеяра між фінансовими труднощами і американсько-совєтськими труднощами щодо влаштування вершинної конференції між Р. Регеном і Михаїлом Ґорбачовим, політичні спостерігачі і критики політики ОН і самого генерального секретаря кажуть, що він стосує тиск на Вашінгтон в першу чергу, бо про Москву і фінанси Куеяр не згадував досі ані словом. У Вашінгтоні вміж часі почала монтуватись група спротиву збільшення допомоги для ОН, а її прихильники вказують, на антамериканську політику в тій організації.

Е. ШЕВАРДНАДЗЕ НЕ ВИКЛЮЧАЄ ВЕРШИННОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Ню Йорк. — Виступаючи перед представниками Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй міністер закордонних справ СССР Едуард А. Шеварднадзе, хоч критикував промову президента З'єднаних Стейтів Америки Роналда Регена, особливо за реґіональні справи і потоптання прав людини в Совєтському Союзі, які він пов'язав із справою американського журналіста, кореспондента журналу „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" Ніколаса Данілова, все одно не виключав можливости відбуття вершинної конференції ще в цьому році у ЗСА між президентом Р. Регеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Михаїлом Ґорбачовим.

На запитання кореспондентів чи буде скоро полагоджена справа Н. Данілова, Е. Шеварднадзе, який перед тим зустрічався другий раз з державним секретарем Джорджом Шулцом заявив, що „так ми про неї говорили і є добрі вигляди на полагодження цієї справи". Ця заява викликала спекулятивні міркування, що Совєтський Союз, який обвинуватив Данілова у шпигунстві на користь ЗСА, шукає тепер виходу з положення і правдоподібно не бажає, щоб ця, відносно дрібна справа, стала затемнювати горизонти співпраці СССР із ЗСА, заплянованої на широку скалю.

Доказом цих спекулятивних міркувань є інтенсивні переговори між представниками совєтської і американської делегацій і часті особисті і телефонічні розмови Шулца з Президентом і його найближчими співробітниками у Вашінгтоні. Очевидно, офіційні особи Державного департаменту і лучники з пресою та иншими засобами масової інформації, відмовляються від всяких коментарів в цій справі, щоб не пошкодити переговорам. Бернард Калб, речник Державного департаменту, повторив майже те саме, що вже раніше сказали кореспондентам державний секретар Дж. Шулц і міністер закордонних справ СССР Е. Шеварднадзе.

Прадоподібно у зв'язку з переговорами у справі Н. Данілова і вершинної конференції, обвинувачення за шпигунство совєтського громадянина в секретаріяті ОН Ґеннадія Захарова відложено на пізніший час. Як відомо, СССР хотів би виміняти Н. Данілова за Г. Захарова, але ЗСА не погоджуються на таку заміну, бо ж не може бути порівняння між шпигуном Захаровим, зловленим на гарячому вчинку, і жертвою схоплення Н. Даніловим, проти якого КГБ влаштувало провокацію, щоб створити ґрунт для прокуратури в обвинуваченні у шпигунстві, яким він ніколи не займався.

Позатим міністер Е. Шеварднадзе обвинувачував президента Р. Регена, що він „вводить в блуд членські держави ОН коли каже, що Совєтський Союз порушував будь-коли договір про контролю збросння і атакував ЗСА за програму космічної зброї. На його думку цю систему треба взагалі вилучити з переговорів і припинити досліди, якщо ЗСА дійсно зацікавлені співпрацею з СССР. Відносно реґіональних справ Шеварднадзе пропонував відбути міжнародну конференцію для полагодження справ на Близькому Сході, в Афганістані, Центральній Америці та інших частинах світу.

В Ню Йорку створився Комітет Тисячоліття

Ню Йорк.—У суботу, 13-го вересня ц. р., в пообідніх годинах, відбулися в будинку НТШ Загальні збори української організованої громади, на яких вибрано Громадський Комітет Тисячоліття Християнства в Україні Ню Йорку й околиць. Комітет очолив відомий громадський діяч і від довшого часу президент кредитівки в Ню Йорку адвокат Роман Гуглевич.

Збори скликав Крайовий Громадський Діловий Комітет у порозумінні з головою Президії Юрієм Старосольським. Українська організована громада, репрезентуючи місцеві громадські організації та різні віровизнання, взяла чисельну участь у зборах. Юрій Солтис, голова Ділового Комітету, відкрив збори і коротко поділився своїми думками відносно відзначування Тисячоліття, вказуючи на важність міста Ню Иорку для святкувань.

Після молитви, яку провів о. ігумен і парох Патрикій Пащак, ЧСВВ, збори вибрали Президію у складі: Іван Винник—голова, Юрій Базилевський—заступник, Ольга Гаєцька і Христина Навроцька—секретарі. До Президії були запрошені також присутні отці: Іван Ткачук від українській православної церкви і П. Пащак та Х. Войтина від української католицької церкви.

На пропозицію Номінаційної комісії збори створили трискладовий комітет.

Почесну президію до якої збори запросили Митрополита Андрія від Православної Церкви, Єпископа Стемфордського Василя Лостена від Католицької Церкви й Єпископа Антонія від УПЦ в ЗСА;

Президію, до якої збори запросили всіх настоятелів українських православних церков, всіх парохів українських католицьких церков і всіх пасторів українських євангельських церков Ню Йорку й околиць;

Комітет, до якого були вибрані слідуючі особи: Р. Гуглевич—голова, Юрій Базилевський, Іван Винник, Іванна Рожанковська, Євген Івашків, Всеволод Саленко—заступники голови; Христина Навроцька, Ольга Гаєцька, Розалія Полчій, Любомир Зєлик, Василь Калинович—секретарі.

До Фінансової комісії були вибрані: Іван Сєрант, Микола Хоманчук, Євген Гановський, Ярослав Оберишин, Михайло Юзенів, Іван Яремчук.

До Мистецько-імпрезової комісії: Едвард Камінський, Лідія Крушельницька, Рома Прийма-Богачевська, Андрій Добрянський, Юліяна Осінчук, Ігор Соневицький, Лариса Кукрицька-Лисняк, Михайло Лев, Іван Заяць, Микола Чорний, Ігор Раковський.

До Маніфестаційної комісії: Мирослав Шміґель, Михайло Шпонтак, Андрій Ляшевський, Степан Чума, Микола Турецький, Володимир Процик, Богдан Гаргай, Євген Стахів, Андрій Ластовецький, Корнель Василик, Євстахія Гойдиш, Стефанія Косович, Леся Ґой, Марія Решітник, Атанас Кобрин, Геррі Полчій, Іван Дмитрик, Мирон Заліпський, Ярослав Савка, Ніна Самокіш, Андрій Соколик.

До Інформаційної комісії; Ірина Куровицька, Марія Душник, Варка Бачинська, Роман Голіят, Юрій Зарицький, Оксана Луцька, Ігор Длябога, Володимир Левенець, Анна Ґелетей-Заброцька, Богдан Фарима, Ярослава Рубель.

До Музейної комісії: Марія Шуст, Ірина Цегельська, Люба Волинець, Марія Лозинська, Лена Данчук, Ніна Ільницька, Вакентина Кузьмович, Юрій Савицький, Оксана Лобачевська, Марта Данилюк.

До Контрольної комісії були вибрані: Володимир Рак, Вячеслав Вишневський Богдан Кекіш, Василь Гусаковський, Роман Данилюк, Володимир Баранецький, Роман Крупка, Володимир Михайлів.

Голова Комітету був вибраний окремим голосуванням одноголосно, а після того був вибраний цілий комітет, також одноголосно. На зборах відбулася жива виміна думок і в результаті комітет отримав уповноваження від зборів поширити свій склад, якщо зайде така потреба. Збори також рішили, що всі комісії самі виберуть собі голів та інших

(Закінчення на стор. 8)

У СВІТІ

ЛІДЕРИ ПІДПІЛЬНОЇ „Солідарности", забороненої в Польщі вільної робітничої профспілки, Лєх Валенса, Збігнєв Буяк і Богдан Ліс, відбули у приміщенні церкви св. Мартина у Варшаві неформальну нараду. Тим разом поліція, знаючи про заплянованy зустріч, не вмішувалась і нікого з учасників не заарештувала. Валенса заявив кореспондентам, що його турбує пересторога представників польського комуністичного уряду звільненим політичним в'язням, яких вони закликають до припинення всякої діяльности, якщо вони хочуть залишитися на волі. „Я, однак, залишаюся при своїй оптимістичній настанові, що влада не може виступити проти великої частини польського народу, яка підтримує діяльність „Солідарности", — заявив Валенса представникам засобів масової інформації.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ у філіппінському уряді Хуан Понсе Енрілє заявив, що комуністичні партизани ведуть дуже жорстоку війну проти антикомуністів і урядової армії Тільки від часу перебрання влади у Філіппінах президентом Коразон Акіно вони вбили 1,088 вояків і поранили два рази стільки. Крім того вони вбили цілий ряд цивільних політичних діячів, зокрема тих, які не хочуть підтримувати їх, а також пересічних цивільних осіб, що відмовлялися від послуг в користь комуністичного підпільного руху. На його думку таких осіб згинуло біля 500. Очевидно, в обличчі такої жорстокости годі говорити про якунебудь співпрацю уряду з комуністами, — заявив міністер оборони.

ПОЛЬСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ корабель „Зєм'я Опольска", який стояв довший час заякорений в американському порті біля місцевості Дулут в Міннесоті і наладовував закуплену в ЗСА пшеницю, мусів від'їхати минулої суботи, 20-го вересня, без трьох моряків, які не зголосилися на час від'їзду корабля, шукаючи правдоподібно шляхів до поліції чи еміґраційних урядів, щоб попросити в ЗСА політичного азилю. Прізвищ моряків не подали ані капітан корабля, ані американська іміґраційна служба. Речник цієї служби Родні Кінґ заявив в Міннеаполісі, що йому нічого не відомо про справу трьох польських моряків.

ФРАНЦУЗЬКА ПОЛІЦІЯ і працівники державної служби безпеки розшукують за чотирма братами ливанцями, які, правдоподібно, брали участь у бомбових атаках в Парижі. Названі брати, які як пізніше виявилося знаходяться у Ливані і ховаються перед ранцузькими розвідчиками, які шукають за ними по цілому світі. „Очевидно ми боїмося за своє життя, бо французи мають повно коляборантів в Ливані, які готові за гроші продати рідного брата", — заявив кореспондентам телефоном найстарший з чотирьох братів Йозеф Аблаляг.

ПОНАД 1,000 ДЕМОНСТРАНТІВ маршували до порту в Амстердамі, щоб там запротестувати проти присутности воєнних кораблів НАТО. Деякі з кораблів мали на покладі нуклеарну зброю. Інша група демонстрантів намагалася наблизитись до кораблів на малих човнах і розгорнула великий плякат, але прибережна сторожа тримала їх здалека від воєнних кораблів, побоюючись саботажу чи іншої провокації. Демонсрацію очолювали скрайньо-ліві політичні партії з великою участю комуністів.

НЕДАВНО ЗВІЛЬНЕНИЙ із совєтських контраборів жидівський активіст Анатолій Щаранський, надіслав на адресу міської ради Ню Йорку листа-рекомендацію, у якій він пропонує, щоб місто зірвало всякі контакти з компаніями і банками, які не дбають про потоптання прав людини в Совєтському Союзі й інших комуністичних державах й продовжують торгувати з цією імперією зла. В листі Щаранський підкреслює, що СССР порушує права людини жидівської й інших меншин і що торгівля з такою державою є неморальною.

В АМЕРИЦІ

ДЕЯКІ АМЕРИКАНСЬКІ і европейські газети відзначають, що З'єднані Стейти Америки сильно роздули проблему Данілова-Захарова, надаючи їм майже гльобального розмаху. Утримувані на становищі закладників американці у Бейруті також скаржаться на те, що Данілов живе в чудових умовах. Американська сторона висловлює з цього приводу масу незадоволення, а вони, американські закладники в Бейруті, перебувають, можна сказати, в „чорній в'язниці", в умовах каторги, і ніхто про них не згадує. Оба затримані, і Захаров і Данілов, навіть не перебувають у в'язницях, а преспокійно продовжують працювати в амбасадах своїх країн.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ енергетики Джан Геррінґтон сказав: „Нас хвилює будівництво нуклеарних електростанцій на Кубі, бо реактори для них сконструйовані в Совєтському Союзі і ми стурбовані тим, наскільки ці реактори безпечні для нас, сусідів Куби". Потім Дж. Геррінґтон повідомив репортерів, що зі Стокгольму він поїде у Фінляндію, щоб побувати на нуклеарних електростанціях, побудованих там Совєтським Союзом. Метою цієї поїздки є вивчити можливості доведення цих нуклеарних електростанцій до західніх стандартів безпеки.

РЕЧНИКИ ДЕПАРТАМЕНТУ оборони повідомили, що випробування нової совєтської ракети стратегічного призначення, яке мало місце минулого місяця, відбулося невдало. Запущена ракета вибухнула в повітрі. На думку американських спеціялістів, це надовго зупинить нуклеарні випробування совєтської космічної техніки. Це друга відома невдача з новою модифікацією важкої міжконтинентальної ракети СС-18 ,яка є основою совєтських ударних сил. Надходять відомости і про інші невдачі у випробуванні совєтських ракет. Наприклад, 11-го вересня, як повідомили в Департаменті оборони ЗСА, з совєтського підводного човна, що знаходився у Баренцовому морі, була запущена ракета в ціль, що знаходилася на Камчатському півострові, однак вона відхилилася від курсу більш як на 2,000 кілометрів, і впала десь поблизу китайського кордону. З цього приводу американський гуморист Джоні Карсон сказав: „Я живу і працюю в Лос Анджелесі, і якщо Совєтський Союз буде стріляти на Чикаґо, то я боюся, що ракета попаде в мене".

ВИСТУПАЮЧИ В МОСКВІ в телевізійній програмі Сі-Бі-Ес „Обличчям до нації", речник совєтського міністерства закордонних справ Ґеннадій Герасімов сказав, що американський репортер Ніколай Данілов може бути звільнений без суду. Виступаючи в той же день в програмі Ей-Бі-Сі „Цього тижня", державний секретар ЗСА Джордж Шулц сказав: „Я маю надію, що вже найближчими днями справа Данілова буде вирішена". Ні Дж. Шулц, ні Г. Герасімов не пояснили однак на яких умовах буде вирішена справа Данілова. Американські законодавці продовжують настоювати на звільненні Данілова без всяких умов, підкреслюючи, що якщо його не звільнять, то не може бути й мови про зустріч на вершинах. Виступаючи в тій же, що і Герасімов, телевізійній програмі, конґресменреспубліканець Джек Кемп підкреслив, що Совєтський Союз захопив Данілова як закладника і що цей випадок свідчить про небезпеку для кожного американського громадянина, який їде в Совєтський Союз, чи то турист, промисловець, чи як репортер. Сенатор-демократ Даніел Мойниген заявив: „Ніяких обмінів Данілова на Захарова! Це справа чести для З'єднаних Стейтів".

Українська мисткиня здобула першу нагороду

Спрінгфілд, Ілл. — Кожного року в зв'язку з великою іллінойською експозицією тут, в столичному місті стейту, відбувається виставка мистців в галерії Герберта Ґеорга. Твори цієї виставки поділено на шість катеґорій: скульптуру ,графіку, малярство, ремесло, фотографію і акварелі. Твори нагороджуються першим, другим і третім місцем з кожної ділянки.

З цих усіх катеґорій вибирають один найкращий твір який меценати цієї виставки закуповують і дарують населенню Іллиной. Цього року престижеву Губернаторську нагороду, в сумі 1,500 дол. отримала Олександра Дяченко-Кочман, за свою скульптуру „Іграшка ґейші", виконану з глини і випалену процесом раку у формі віяла, розміром чотири на дві з половиною стопи.

„Іграшка ґейші" включена до перманентної колекції визначних иллинойських мистців Иллинойського стейтового музею.

На оселі СУМА відбувся XXXV здвиг

Елленвіл, Н. Й. — 10,000 громалян та 1,251 уніформованої сумівської молоді, яка прибула з 21-го осередку СУМА та поважна група молоді з Канади взяли участь тут в XXXV всеамериканському крайовому здвизі СУМА 29-30-го серпня ц.р.

Архиєрейську Літургію відправив стемфордський Владика Василь Лостен у сослуженні з о. шамбеляном Мартином Канаваном, недавно обраним предсідником Союзу Українців Католиків „Провидіння," та ґенеральним Вікарієм Стемфордської Дієцезії о. Патрикієм Пащаком, ЧСВВ, парохом церкви св. Юра в Ню Йорку. Духовенство відправило Панахиду в пам'ять поляглих ґероїв та сл. п. Ярослава Стецька.

Після офіційної маніфестаційної частини голова ЦУ СУМ Евген Гановський, голова КУ СУМА Аскольд Лозинський, комендант здвигу Богдан Гаргай та Крайова управа СУМ з командою здвигу та почесними гістьми, приймали дефіляду молоді.

Виступали сумівські танцювальні групи, як і монтреальська оркестра СУМ „Трембіта" та театральний ансамбль „Заграва" з Торонто.

З'ЇЗД УЧИТЕЛІВ УМІ

Ню Йорк. – Український Музичний Інститут влаштовує загальний з'їзд учителів, який вілбулеться в неділю, 28-го вересня ц.р., о год. 10-ій ранку тут в домівці УМІ, при 136 Друга авеню. В програмі з'їзду: о гол. 2-ій по полудні буде спогад проф. Юрія Оранського „У 25-річчя смерти Миколи Фоменка", о год. 2:30 по полудні проф. Дарія Гординська-Каранович говоритиме про „Проблеми музичного виховання".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Виступ Реґена в ОН

Докладно півгодинна промова президента Роналда Реґена в минулий понеділок на відкритті нової сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй — це був ще один красномовний шедевр. У велетенській залі пленарних засідань ОН царила під час всієї промови мертва тиша. Між слухачами були його звеличники й вороги, але одні і другі мусіли його подивляти. Принцип рівности 159-ти членів ОН довів до абсурду, що псевдодержавка, менша за будь-яку дільницю Ню Йорку з куди меншим населенням має однаково з ЗСА „рівний" один голос. На початку своєї промови Реґен покликався на слова першого генерального секретаря ОН Даґа Гамершилда, який вказував на ОН, як на наймогутніше знаряддя миру. Але вже зараз в зародку існування ОН та місія зберегти мир у світі була перекреслена, коли Совєтський Союз став однією з п'яти постійних членських країн Ради Безпеки із правом вето. Об'єднані Нації пішли цілком слідами своєї попередниці Ліґи Націй, яка так само повинна була стояти на сторожі миру і збанкрутувала, бо не мала сили ані авторитету зупинити вибух Другої світової війни.

Промова Роналда Реґена була шедевром щодо форми і змісту. Висока гарна постать Президента і майстерне виголошування промови плавко, без зупинки, виголошена дзвінким голосом а не відчитана, мусіла чинити глибоке враження на масу слухачів, які — прихильні йому чи ворожі — мусіли відчувати, що оце стоїть перед ними і промовляє лідер наймогутнішої у світі мілітарної й економічної держави, водночас лідер всього вільного світу.

На протязі рівно півгодини Реґен заторкнув найболючіші міжнародні проблеми, але насправді львину частину своєї промови присвятив американсько-совєтським відносинам. Він правильно підкреслив проблему довір'я чи недовір'я, як вирішного чинника однаково в міжнародних відносинах, як у відносинах між ЗСА і СССР. Він заявив бажання зустрітися знову з Ґорбачовим і признав, що за правління Ґорбачова в СССР Москва уперше погоджується на поступову редукцію стратегічної зброї, але водночас натаврував СССР за арештування американського журналіста Данілова в тиждень після того, як в ЗСА арештовано совєтського шпигуна Захарова. Реґен підкреслив, що Данілов став „закладником", коли Захаров був шпигуном. Реґен виправдував теж вимогу ЗСА, щоб 25 членів совєтської місії в ОН забралися геть, бо Америка не може допустити, щоб під плащиком членства в дипломатичній місії скривалися шпигуни. Реґен запевняв, що Америка прагне створити „безпечний балянс" у відносинах ЗСА і СССР і висунув конкретні три точки „мирового пляну", але правильно підкреслив, що редукція арсеналу зброї не принесе ще тривкого миру, якщо не буде замирення у політичній ділянці. І тут Реґен по черзі вирахував країни, які впали вже в останньому десятиріччі жертвами совєтської експансії, себто використовування ситуації у різних країнах світу для насаджування там комунізму. Афганістан, Етіопія, В'єтнам, Камбоджа, Анґоля, Нікараґуа — як можна мати довір'я до СССР, коли та імперія висилає туди зброю і гроші і своїх військових „дорадників" — і тут Реґен орудував конкретними цифрами.

Америка — лідер вільного світу і країна найбільшої свободи. У своїй промові Реґен висловив надію на можливість договорення з СССР щодо припинення перегонів у зброєнні, але дав виразно зрозуміти, що не буде ґарантії тривкого миру, поки не запанує скрізь принцип прав людини. Замало зредукувати збройний арсенал, коли існує у світі хронічна економічна криза. Тільки спільними силами можна її перебороти. Тут Реґен висловився проти господарського протекціонізму і ще раз заявився за свобідною ініціятивою та свобідним суперництвом у продукції і торгівлі, як цього вимагає демократія. Згадавши про міжнародний тероризм Реґен заповів безоглядну реакцію на нові терористичні акти.

Прослухавши промову президента Реґена, можна ствердити, що вона, як і завжди, була блискуча, в ній була чітко з'ясована міжнародна ситуація і підкреслення твердого і непоступливого обличчя ЗСА щодо злодіянь Совєтського Союзу.

Михайло Кучер

ДІЯСПОРА — РУХ ВІД ЦЕНТРУ

II.

Ми в діяспорі хочемо незалежности України. Для реалізації потрібна ідея, акція і вплив на чуже оточення, серед якого живемо. Це — нелегка справа. Тут знову можна дечого навчитися від жидів. Жиди вимогли на Америці допомогу для своєї історичної мети. Не грали тут велику ролю гроші, хоч жиди їх мали і мають. Крім грошей потрібне здобуття моральної відповідальности за долю іншого. Самого антикомунізму мало і його на Заході починають боятися. Зрештою ми маємо демократичний антикомунізм.

Українська діяспора має стати протилежністю того, що діється в Україні. Не завжди собі усвідомлюємо, що в Америці провадиться боротьба між політикою і культурою. Є вона і в нас, але чужинці про неї нічого не знають. Сучасні тоталітаризми підпорядкували собі культуру. Наслідки: культура поділилися на службову і збунтовану. Збунтована культура заховалася в катакомбах психіки. Вона може стати, або вже стала ворогом тоталітаризму.

Засоби масової інформації формують людину і нас в діяспорі. масова інформація доходить до консумента негайно і перед нею в ЗСА відступає культура. А ми нагромаджуємо на академіях наші національні катастрофи і ображаємось на байдужість Заходу. Був у нас великий героїзм, моральні вартості, але бракувало історичного інстинкту.

В Америці політичні рішення відступають перед суспільно-економічними.

Нам залишається витворити техніку організації думання людських мас, або нас не буде серед тих, хто впливає на рішення, від яких буде залежати доля Заходу і нашої батьківщини.

Галас масових засобів інформації заглушує розум, індивідуальне рішення справи, пригноблює фальшивим апломбом справоздавця. Гасла, часто наївні, розраховані на пересічність.

Одначе ми, українці, маємо і позитиви в порівнянні з поляками. Ми маніфсетуємо і протестуємо. А американська польонія від Ялти по сей день не спромоглася на публічний масовий протест. Не було польських масових протестів ані 1956 року після Познаня, ані 1968 року після масакри студентів у Польщі, ані 1970 року після подій на побережжі. Також американський Конгрес польонії не виступив публічно з вимогою американської інтервенції в трагічних випадках, наприклад, запровадження військового стану в Польщі.

Ми демонструємо за вірність нашим ідеалам. Але наші демонстрації, як також польські, афірмативні і фолкльорні. Польські скептики в'їдливо жартують: „хочемо робити політику кольоровими спідницями" (Автентичний вираз!) А це викликає тільки прихильний усміх глядача. Критики „кольорових спідниць", як виразника політичних аспірацій (не вимог), вказують на марш на Вашінгтон двох сот тисяч неґрів, які потрапили протягом одного дня змінити 300 років расових відносин і стали чинником політично-суспільних рішень.

Як би Америка не була обережна, але їй не вдасться уникнути розгри з комунізмом. І тут жиди можуть стати прикладом для нас. Коли Ізраїлеві вибила година бити чи не бити, жиди безкомпромісово переключилися на грізного ворога Совєтського Союзу і комунізму. Проголосили „святу війну" своїм чисельним лібералам, прокляли своїх комуністів і показали світові себе як діючий чинник антикомунізму.

Маємо перед собою проблему — чи може „добрий українець" одночасно бути „добрим американцем". Чи нема в тому елементу „зради" і „пристосовання" за спокійне життя. Може прийдеться переконатись, що „добрий американець" одночасно є добрим українцем" і може щось зробити для України. Але це музика майбутнього, хоч становище в Україні поганяє нас до чину.

Вавилонська неволя мала для жидів позитивне значення. Культурно вони в неволі витримали.

Республіканські американські уряди можуть нам дати українську шансу, її треба буде зрозуміти і використати. це вже завдання не „батьків", а „дітей". Чи ми зможемо залишитись українцями в діяспорі, залежить тільки від нас і чи дамо за словами Франка „отвіт" за „долю мільйонів" також залежить тільки від нас, хоч „время люте" і часу не так багато. Справа тут досить складна. Що було святе і недискусійне для батьків, втратило свою авреолю для молодого покоління. В діяспорі досі ми не маємо політичного впливу і з задоволенням проходимо першу фазу економічного забезпечення, яким непомірно тішимося. І трохи кращу працю з того ж економічного боку гордо називаємо „нашим досягненням", хоч вона не дає найменшого політичного впливу. Інші національності оту першу фазу економічного доробку вже осягнули і перейшли в ділянку політики.

У тому відношенні шлях перед нами далекий і не зовсім певний. Політика і політичні впливи в ЗСА справа дуже складна, яка, насамперед, вимагає великих грошей. Українська громада в ЗСА має гроші, але вони розбігаються дорогами, яких занадто багато і на політичну працю не йдуть. Писання листів до конґресменів, сенаторів, до преси і телевізії справа хороша, але політично мало діюча.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Дарія Гординська-Каранович

Небуденна платівка

Варта звернути більшу увагу на маркантну подію в наших музично-культурних досягненнях. В Торонто в 1980 році награна платівка появилася в 1984 році, під назвою „Українська камерна музика". Ця камерна Струнна Оркестра Музичного Інституту ім. М. Лисенка в Торонто переважно складається із заавансованих учнів кляси знаного скрипаля і диригента цієї оркестри Івана Ковалева.

Першою точкою награної програми є Українська Сюїта М. Лисенка, написана на фортепіяно і переаранжована І. Ковалевим на струнну камерну оркестру. М. Лисенко (1842-1919) — центральна постать в історії розвитку музичної культури України. Яка радість почути ентузіястичну розсіпіваність молодих виконавців на струнних інструментах!

Симфонієта Жанни Колодуб з Києва зразу уводить нас у сучасний світ. Оригінальні ритмічні зміни і яскраво барвисті гармонії поєднуються з глибокою контемпляцією і з безжурною танковою веселістю. Справді варта пізнати ближче цю талановиту українську композиторку.

Василь Витвицький, заслужений авторитет музиколог, композитор, музичний критик і автор статтей на музичні теми, мав і має видатний вплив на розвиток нашої музичної культури в Україні і на еміґрації, тож слухач цього досвідченого музики з цікавістю заглибляється в експертний і чарівний світ його звуків. Диптих — „Пісня" і „Танок" виявляють майстерне уміння композитора орудувати музичною формою та передати одуховлену красу і чар наших Карпатських гір. Відчувається у нього тісний зв'язок нашої вікової музичної традиції поєднаної зі сучасним способом музичного вислову.

Квінсі Портер (1897-1966) добре знаний американський композитор, створив ще в 20-их роках свою „Українську Сюїту", в якій він використав усе доступне йому тоді багатство нашої народної пісні, яким він був глибоко захоплений. К. Портер вдало схопив і передав характер і клімат української музики. При цьому варт завважити, що в деяких партіях свого твору він нав'язував до контрапунктного стилю Миколи Леонтовича, з досвідом і вмілістю перетворивши вокальний матеріял на інструментальний.

Струнна Оркестра Музичного Інституту ім. Лисенка в Торонто розвинулась на мистецьку цілість, признану нашою і чужою критикою. Часте концертування цієї камерної оркестри виробило професійну дисципліну, повнозвшчність, ритмічну прозорість і динамічні степенування в кульмінаційних пунктах. До виконавчого успіху цеї платівки у великій мірі причинився концертмайстер Орест Ковалів, син диригента цеї платівки, спершу учень свого батька, відтак закінчив студії дипломом виконавця в Королівській Консерваторії та студії як студент і аспірант в Джульярд Школі в Ню Йорку.

Диригент цієї камерної оркестри Іван Ковалів, сам дуже добрий скрипаль, музичний педагог, музиколог, поет, музичний та літературний критик зумів з ним зорганізованої струнної оркестри видобути всю поетичну красу української музики, в більшості одуховленої нашими народними мелодіями. І Ковалів (нар. 1916) студіював музику у Вищому Музичному Інституті ім. Лисенка у Львові, в 1934 в Музичній Академії у Відні у проф. Штайнера і Р. Односова. Повернувшись до Львова як скрипаль-соліст, він був членом Оперної оркестри і професором Консерваторії. По війні студіював додатково музикологію у Відні й Інсбруку і в 1948 році прибув до Канади. Тут грав спочатку в Симфонічній Оркестрі Ванкуверу, а у 1953 році осів в Торонто, де у 1959 році завершив своє знання музиколога в Торонтонському університеті. Від 1952-82 він був хормайстром української католицької церкви св. Миколая. Там він заснував Візантійський Хор, з яким концертував, також в радіо і телевізії.

Ми пізнаємо І. Ковалева щораз більше як універсального музику з його субтельною мистецькою індивідуальністю, із запалом присвяченим українській музичній культурі. Милями віддалений від матеріялістичного способу думання він звернув на себе увагу людей, які його зрозуміли. Українська Канадська Фундація ім. Тараса Шевченка у Вінніпеґу дала свою фінансову допомогу на видання цієї платівки, яка повинна дістатися до кожного українського культурного дому.

Нам цікаво те, що казали американські музичні знавці про українську музику, зокрема про „Українська камерна музика": ...це інакша музика, немов із іншого, ліпшого світу, в якій відчувається теплота і доброта серця та тонкість вияву таємниць закутків людської душі, яких неможливо схопити і передати словом.

Лев Яцкевич

ПРИРЕЧЕНЕ ЧИСЛО ЧОТИРИ

II.

І саме, в тому п'ятикратному пов'язанні числа „4" z датою проголошення соборности України, заснована її велика трагедія та історичний глум, коли взяти до уваги, що соборність українських земель, що її проголосили делеґати України в Києві 1919 року, стала безправною дійністю щойно в Ялті в 1944 році, під „соборним" ярмом червоної Росії. (Просимо читачів звернути увагу в даті ялтинського договору на дві останні чвірки!)

А тепер дорогі читачі, дозвольте відбути з вами малу прогулянку в минуле історичною машиною часу, до славного міста Переяслава, в якому, в році Божому 1654 відбувається саме акт підписання договору, поміж гетьманом України Богданом Хмельницьким та представниками московського царя Олексія, стосовно приєднання України до Москви!

Сума поодиноких цифер історичної дати цього договору (1654 р.) становить число 16 (1+6+5+4 = 16), а 16 = 4 × 4 ! І саме, ті чотири, почвірно з собою пов'язані чвірки, становлять основу трагічного історичного плетива, яке принесло нам за приблизно одне сторіччя тотальне поярмлення, що триває, з малими перервами, до сьогодні. „Hic transit gloria mundi!" Не було б Переяслава, не було б битви під Полтавою (1709), не було б скасування Січі (1755), не було б скасування Гетьманщини (1764), не було б „Указу Валуєва" (1863) і, звичайно, не було б і, чотирикутника смерти!

Ті всі події, це послідовні етапи затіснювання петлі на шиї українського народу, позначені постійними спалахами його національної свідомости та чарівною казкою його зривів до свободи. А кожна з тих подій була пов'язана у якийсь містичний спосіб із злопам'ятним числом „4", що тягнеться червоною ниткою від древніх до сучасних часів, та які, як побачимо пізніше, рясно позначені нищівною дією тієї цифри та еквівалентним числом турбот та інших громадських і політичних проблем на еміґрації.

А тепер дозвольте навести вам декілька прикладів для підтвердження інфільтрації цього, фатального для нас числа у різних ділянках нашого історичного, суспільного, політичного та спортового життя.

Україна, історично, була відділена чотирьома річками від своїх сусідів: Донцем від Москалів, Дністром від румунів, Сяном від поляків і Збручем від галичан.

Вона стогнала багато сторіч у ярмі чотирьох займанців: москалів, поляків, румунів і мадярів. (Чехо-словацької займанщини. Срібної, Закарпатської Землі не згадую, тому, що вона була короткотривалою і ніхто з українців, практично, під її ярмом не „стогнав").

Українці в діяспорі мають чотири високі школи: Український Вільний Університет в Мюнхені, Український Католицький Університет в Римі, Український Технічних Інститут в Мюнхені та Менор Джуніор Коледж на Факс Чейсі, коло Філядельфії.

Український Католицький Университет має чотири філії: в Англії, в Чикаґо, у Філядельфії та у Вашінґтоні.

У Західній Україні (перед Другою світовою війною) діяли чотири сильні політичні партії: Українське національне демократичне об'єднання, в скороченні УНДО (прохаємо звернути увагу на чотири літери цього криптоніму!), соціялісти, радикали та Об'єднання українських націоналістів, в скороченні ОУН.

Ця остання партія, що її ідеолог Дмитро Донцов назвав орденом, в життьовому процесі свого існування розкололася на чотири вітки, відомі під найменням: бандерівці, мельниківців, угаверівців та двійкарів.

Характеристичне, що найсильніша вітка націоналістів, бандерівці, додала до своєї родової назви ще четверту літеру „р" (ОУНр) та включили до своєї ідеологічної програми оборону не однієї, але чотирьох свобід України.

Україна, в часі своїх визвольних змагань, зв'язала себе з чотирьома союзниками: татарами, шведами, австрійцями та німцями і, до речі, з усіма програла.

На терені Америки діють чотири забезпеченеві Товариства „Український Народний Союз", „Провидіння", „Український Братський Союз" та „Народня Поміч".

Український Конґресовий Комітет Америки у своєму найбільшому розквіті мав двох президентів, чотирьох віцепрезидентів та 44-ох членів Політичної Ради. Згідно зі статистикою, яку дуже ретельно провадив колишній невтомний директор канцелярії УККА мґр

(Закінчення на стор. 8)

Роман Кухар

ЛІТЕРАТУРА, ЩО ВИПЕРЕДЖУЄ ПОДІЇ: КІНЕЦЬ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

Степан Любомирський. „І вражою злою кров'ю волю окропіте!" Третя частина трилогії „Слідами заповіту". Політичний роман-візія. Мистецьке оформлення Ростислава Глувка. Українська Видавнича Спілка в Лондоні та В-во „Гомін України", при співпраці Видавничого фонду ім. Любомира Рихтицького. Лондон-Торонто, 1986, ст. 472.

У розквіті духових сил передчасно відійшли від нас один по одному незвичайно оригінальні, здібні і плодовиті публіцисти — Любомир Ортинський, Михайло Сосновський та Степан Любомирський (Любомир Рихтицький). Багату спадщину чіткої політичної думки залишили вони по собі, а скільки ще аналітичних відкрить могли вони внести на дискусійне форум суспільно-політичної плятформи української заокеанської спільноти, якби прожили довше! Не довелось, а проте багато вчинили вони й за свого короткого життя.

Степанові Любомирському мало було постійно забирати голос до пекучих поточних національних проблем на сторінках періодичної преси. Він заповнив і численними публіцистичними творами повістярського жанру письменницькі обрії свого журналістичного звання, відтворюючи недавноминуле й заглядаючи у близьке майбутнє своєї нації.

Трактування різних аспектів майбутнього в літературних творах належить до окремого типу літератури, яка ще від „Утопії" Томи Мора, почерез романи Жюля Верна, що промощували шлях технологічним винаходом, і аж до політичної сатири Джорджа Орвелла, завжди користувалася значною популярністю.

Політичні передбачування Ст. Любомирського в його трилогії кінця російсько-совєтської імперії більш-менш збігаються з того роду прогнозами наших політичних середовищ, які в ліквідації московської імперії й розчленуванні СССР на вільні національні посовєтські країни вбачають остаточну справедливу розв'язку питання анахронічного існування у XX сторіччі найжорстокішого у світі імперіяльного залишку на европейському континенті. Темі незалежної України після упадку СССР присвятив належну увагу і Юрій Осипович у своїй недавно виданій повісті „Подорож у майбутнє" (1983). Осипович придає більше значення американському факторові в розпаді СССР і творенні національних держав на руїнах тієї монстр-імперії, тоді як Любомирський найважливішим зовнішнім каталізатором процесів у середині СССР уважає китайську ініціятиву, мотивовану здавна протимосковськими інтересами. Туреччина в обидвох творах відограє допоміжну ролю у змаганнях неросійських народів до волі й незалежности. Вони, а зокрема національні революційні сили в Україні, мають вирішальне значення в поваленні московсько-совєтської тюрми народів. Союзи поневолених Москвою народів, головно українсько-польська співпраця, мають бути гарантією проти відновлення російської імперії іншого облудного типу. На тому й кінчаються аналогії в одному і другому творі.

Трилогія Любомирського широко закреслена і займається детальним вникненням у характеризацію ситуацій діячів і театрів дій ворожої, невтральної і приязної сторони до національного визволення України. Роман Любомирського має всі познаки сенсаційної повісти з прикметними елементами таємности, напруження й несподіванки. Автор, очевидно, український патріот, то й не зміг достатньо вберегтись від чорно-білої методи насвітлення персонажів — позитивного, якщо йдеться про українські табори, й негативного супроти ворожих контрагентів. Це може, подекуди, й відповідати дійсності, проте не вияснює її — вивченої вислужницької ролі українських ставленників совєтського режиму в батьківщині й перфідного вміння російської упривілейованої кляси берегти всілякими засобами так довго свою терористичну імперію. У творі Любомирського українські персонажі, начебто вже й у сучасному революційно настроєні, виявляють здебільш інтелектуальну й політичну вищість від російської панівної еліти, яку насвітлено негативно, як бездарну й безперспективну. Перед таким знеціненням національного противника треба нашим письменникам оберігатись, аби зудар з твердою дійсністю не поразив своєю непропорційністю майбутніх борців за волю й незалежність нашого народу. Треба належне віддати й супротивникам у їхніх справжніх прикметах і потенціях. Політичний роман Любомирського залишає наскрізь оптимістичне враження у проспектах боротьби за українську Суверенну Державу, і цей факт є позитивним явищем у визначенні твору, як конструктивної лектури для нашого молодого й загального читача. А все ж, після оптимістичного ствердження щодо нашого національного майбуття, треба міряти дійсність суворими реалістичними критеріями, аби не знецінити ворожого потенціялу та не переоцінити власного.

КРАЇНИ ПІВНІЧНО-АТЛАНТІЙСЬКОГО Оборонного Союзу (НАТО) і Варшавського Пакту погодились в Стокгольмі на підписання договору, який значно зменшує можливості ризика невиповідженої війни. Перший раз західні і східні країни погодились на форму своєчасного попередження у випадку більших військових маневрів з участю офіційних представників НАТО чи Варшавського Пакту і на обмежену контролю рухів війська від Атлантику до Уралу. Політичні спостерігачі кажуть, що ще мине чимало часу поки будуть узгіднені усі справи цього проєкту, якщо Москва взагалі захоче їх затвердити.

ДО ШПИТАЛІВ З'єднаних Стейтів Америки продовжують прибувати афганські борці за свободу. Група поранених афганців на початку цього року перебувала на лікуванні в шпиталях Далласу і Денверу. Недавно в ЗСА прибуло ще п'ятеро поранених з Афганістану. Їх помістили в шпиталі на Лонг Айленді і в дитячому шпиталі ім. Шнайдера в Ню Гайд Парку. Ці п'ятеро є підлітками віком від 13 до 18 років. 2-го вересня вони прибули на летовище ім. Кеннеді.

СЕМИРІЧНА ВІЙНА МІЖ Іраном й Іраком не має вигляду на формальне закінчення. В політичних колах поширюються однак чутки, що обидві сторони шукають якогось виходу з безвихідного положення. Посередники в цій справі пропонують форму завішення зброї і таким способом війна біля Перської затоки увійде у фазу „непроголошеного миру". Уряди ЗСА, Західньої Німеччини, Японії і багатьох інших країн, зацікавлені замиренням в цьому районі світу, бо іракські воєнні літаки атакують також їхні кораблі-танкери.

МОВА ПРО МОВУ

СТОРІНКИ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Часто-густо спиняюся зачарований, вражений... перед великим багатством народної мови — її гнучкою лексикою, оригінальним синтаксисом, розмаїтою синонімікою й характерними ідіомами... Яка багата мовна скарбниця нашого народу.

Борис Антоненко-Давидович

VIII РІК ВИДАННЯ ВЕРЕСЕНЬ 1986 р. 2 (22)

Уже ось 8 років редколеґія сторінок „МПМ" намагається поширити коло своїх співробітників. Тому приємно нам, що у сьогоднішньому випуску маємо аж чотирьох авторів з-поза складу редколеґії: двох з добросусідської Канади, а одного з „далекого" американського Заходу. Вони в основному заторкують одну лише „споконвічну" тему мовної культури нашої діяспори — неусталеність нашого правопису та крайню необхідність доповнення та усучаснення правил „Харківського" правопису, який більшість еміґрації уважає своєю нормою. Як дуже стосуються нашого сьогодення слова визначного нашого мовознавця Василя Сімовича, писані 45 років тому: „...люди виховані на різних системах правопису, можуть вносити у цій переходовій добі хаос, який нам не лише зовсім непотрібний, але й шкідливий".

Мовний хаос, що тоді вже загрожував нашому суспільству, був наслідком зудару традиційного правопису галицьких видань і офіційного підсовєтського правопису 1939-1940 рр. І щоб цьому хаосові запобігти, Сімович активно співпрацював у перевиданні „Правописного словника" Овсія Ізюмова, надрукованого в Києві 1931 р. Цей словник — як писав Ізюмов — опрацьовано за „Українським правописом" створеним Державною Правописною Комісією і виданим у Харкові 1929 р., у погодженні з ухвалами Інституту мовознавства Української Академії Наук.

Перевиданий словник, зредаґований Олександром Панейком, і схвалений Сімовичем (який написав до нього передмову), вийшов у Львові 1941 р., тобто саме в десятиріччя першого видання. Згідно з передмовою, це друге видання містить „деякі відхили в правописі від київського видання 1931 р. [які] треба уважати не за якісь сутні зміни, а просто за корективи". Далі Сімович пише: „Щодо добору слів, то довелося з видання 1931 дещо викинути, а дещо відповідно до вимог часу, додати. Та не думаємо щоб об'єм книжки від цього змінився".

Об'єм цей був 60 тисяч слів, тобто він був на 20 тисяч більший від видання „Правописного словника" Григора Голоскевича з цього ж самого року. (Київ, 1931, 40 тисяч слів).

Утретє перевидано словник Ізюмова в 1979 р. Редактори нового видання (Я. Рудницький і К. Церкович) передрукували фотомеханічно друге Панейкове видання цього словника, одначе „завернули" всі правописні зміни уведені Панейком і Сімовичем назад до правопису словника Голоскевича і, таким чином, правопису не усучаснили.

Потреба часу, безумовно, такого усучаснення вимагає. Відомо ж, що в словнику Голоскевича є ряд росіянізмів та застарілих слів і написань, що їх навіть найбільші його прихильники не пишуть на сто відсотків так, як в ньому рекомендується. Пекучою є справа доповнення реєстру цього словника. Словники — Голоскевича з 40 тисячами слів та Ізюмова-Панейка-Рудницького з 60 тисячами слів далеко позаду правописного словника, виданого в Києві 1977 р., що містить 118 тисяч реєстрових слів.

Відрадним явищем треба вважати почин новозорганізованої Правописної Комісії при Філологічній Секції НТШ на науковій конференції в Іллінойському університеті. (Конференція Української Науково-дослідної Програми). На своїх нарадах у червні ц.р. Комісія накреслила працю над усучасненням правописного словника Гр. Голоскевича та розподілила ділянки праці між своїми членами. Успіх цієї праці буде, на нашу думку, запевнений, якщо й науковці УВАНу приєднаються до цього задуму.

Зацікавлення усучасненням і упорядкуванням правописної практики таки відроджується. У липні ц.р. президія СКВУ доручила голові Наукової Ради СКВУ проф. Л. Винареві справу „українського правопису ...щоб її упорядкувати... підготовити плян її дії та подати президії до розгляненення".

При добрій волі, толерантности до поглядів опонента та при вирішуванні контроверсійних питань шляхом опитування компетентних в тих справах представників нашої культури — домовлення в справі правопису для діяспори можна буде осягнути.

До 1000-річчя офіційного запровадження християнства в Київській Державі виринуло питання про те, як правильно писати — хрещення чи хрищення. Замість емоційно нарікати на тих, хто пише це слово інакше (один священик уже з амвону називав таких комуністами!), краще спокійно розібратися в особливостях української вимови написаних слів.

Яр Славутич

ХРЕЩЕННЯ ЧИ ХРИЩЕННЯ?

Поза всяким сумнівом згадане слово має корінь „хрест", походить воно від церковнослов'янського „кресть" (із крьстЪ). Це засвідчене в таких словниках чи подібних записах (наголошені літери подаю великими):

Синоніма славенороссская невідомого автора XVII ст.: крєщєніє (київське видання 1964 р., стор. 21). Тут і далі — за тогочасним правописом.

Лексикон славенолати/н/скій Є. Славинецького та А. Корецького-Сатановського (1650): крєстИтель, крєстИны, кресть, крєщЄніє, крєщу, крєщЄнный (Київ, „Наукова думка", 1973, стор. 462).

Граматика слов'янська І. Ужевича (1643-1645): крєстИны, крєстИти, крєстячи, крєсть (Київ, „Наукова думка" 1970, стор. 88).

Словник української мови П. Білецького-Носенка (складений у тридцятих роках XIX ст.): хрестИти, хрестИтися, хрест, хрещАтый, хрещЕный (київське видання 1966 р., стор. 378).

Лексика „Енеїди" І.П. Котляревського, склали В. С. Ващенко та інші (Харків, 1955): хрестини, хреститель хрещений... (стор. 193).

Словарь російсько-український, зібрали і впорядкували М. Уманець і А. Спілка (Львів, 1893): крестИть — хрестИти, кресть — хрест, крещЕніе — хрещЕння, крещЕнный — хрещЕний, крЕстный — хрЕстний, хрещЕний, крестовИдный — хрещАтий... (стор. 380-381). Тут перше слово російське, а друге — український відповідник.

Русско-малороссійскій словарь Є. Тимченка (Київ, 1897): хрестЫны, похрЕстыны, хрестЫтель, хрестЫты, хрещЕнык, хрещЕниця, похрЕсныця, похрЕснык, хрещЕный, хрещАтый... (стор. 179; подаю лише українські відповідники за тодішнім правописом).

У всіх цих словниках чи лексичних матеріялах ніде немає початкового складу ХРИ-, скрізь лише ХРЕ-, — у згоді з етимологією, що бере за вихідне джерело слово „хрест". У словниках уперше появляється ХРИ- у праці Бориса Грінченка, що вийшла у світ у чотирьох томах 1907-1909 р. під назвою **Словарь украинского языка**. Поряд слів — хрестИни, хрещЕний, хрещЕння, хрещЕниця (стор. 2028-29) — з'являється „христИни", але з посиланням на „хрестИни". Це значить, що укладач словника вважав „хрестини" за основне, нормативне, а друге — „христини" за говірне, що зрідка почало траплятися в українській пресі.

На основі рукописів і першодруків Т. Шевченка, у Києві 1964 р. видано **Словник мови Шевченка.** Тут поряд слів — хрещатий, хрещений, хреститися — наведено ще й такі: хрищений, христити, христитися (том 2, стор. 387-88). Треба підкреслити, що саме тут засвідчено багато граматичних форм із початковим ХРЕ-.

Як бачимо, склад ХРИ- замість етимологічного ХРЕ- чи не вперше з'являється в **Кобзарі,** зокрема в таких словоформах: христити, христитиму, христитимуть (стор. 388) — скрізь у ненаголошеній позиції. Таке написання виникло в Т. Шевченка цілком у згоді з народною вимовою слів, у яких ненаголошений звук (е) наближається до звука (и). Адже всі мовці, що виростали в українськомовному оточенні, звичайно вимовляють „селО" як „силО", „весЕлий" — як „висЕлий", „менЕ" — як „минЕ" і т.д. й т.д. Це явище поширене по всій Україні, особливо в Галичині. Воно засвідчене навіть на письмі в багатьох галицьких виданнях останньої третини XIX ст., які мені пощастило переглянути в бібліотеці Торонтського університету на мікрофільмах. Останнім часом засвідчене воно в словнику-довіднику **Українська літературна вимова і наголос** за редакцією доктора філологічних наук М. А. Жовтобрюха (Київ, „Наукова думка", 1973) та в **Орфоепічному словнику** М. І. Погрібного (Київ, „Радянська школа", 1984). Це значить, що пишемо ПетрО, до мене, мелений, а вимовляємо так чи майже так: Питро, до мени, мелиний, бо ненаголошений звук (е), як згадано, наближається до звука (и) — в одних говорах більше, в інших менше, — однак ніколи не звучить так, як наголошений звук (е). Така особливість української вимови! Очевидно, слова „хрестини, хрещений, хрещення" вимовляли як „христИни, хрищЕний, хрищЕння" — у згоді з поширеною народною вимовою! Не спускаймо з ока, що ХРЕ- змінювалось на ХРИ- тому, що було в ненаголошеній позиції.

У XIX-ому ст., коли формувалась наша сучасна літературна мова, коли поволі складався український правопис, не зважаючи на руйнівні впливи московської та австрійської чи польської урядової адміністрації, поширилась тенденція „пиши, як чуєш". Славетний А. Кримський ще в двадцятих роках нашого сторіччя писав „міні" замість „мені", бо він так чув, бо так говорили та ще й тепер часто говорять народні маси. Ясна річ, люди вимовляли „хрищЕння" й починали так писати. Б. Грінченко засвідчив „христИни" у своєму словнику. Ще раніше засвідчив таку вимову Т. Шевченко в багатьох словах із цим коренем.

З огляду на посилене урядове польщення українського населення в Галичині, люди оборонялись як могли, всіма засобами. Однією такою самообороною стала зміна в наголошуванні українських слів. Як відомо, наголос у польській мові падає на передостанній склад слова. Винятки дуже рідкісні. Наші люди намагались якось відрізнятися й бути собою. Часто наголошували відомі слова так, щоб було інакше, ніж у польській мові. Таким чином виникло — в одних свідомо, в інших несвідомо — багато діялектних способів наголошування: „лЮдство" змінювали на „людствО", „письмЕнство" — на „письменствО", „нагОда" — на „нАгода" і т.д. й т.п.

Тенденція віддалятися від польського способу наголошування впливала також на вимову віддієслівних іменників: замість „писАння, питАння, читАння..." з'явилися „пИсання, пИтання, чИтання...". Думаю, що саме таким способом із „хрищЕння" (у вимові, а потім і в написанні) з'явилося „хрИщення". Цей процес відбувався, мабуть, стихійно, без якогось наказу від української еліти. Мимоволі узаконювався новий спосіб наголошування. Можна думати, що він підтримувся ще й тим, що дієприкметники мають наголос на першому складі: чИтаний, пИсаний... Висновок: „хрИщення" (з наголосом уже на И) заступило „хрещЕння" (з наголосом на Е). На Наддніпрянщину це поширювалось поволі, бо давня традиція наголошування на середній склад іще й досі там цупко тримається. Усе ж таки **Правописному словнику** Григорія Голоскевича (сьоме видання в Києві 1930 р., передруковане стереотипно в Нью-Йорку 1952 р.) має вже подвійне наголошування: хрИщення і хрищЕння (стор. 427). Вимова перемогла повністю, галицький наголос переміг лише частково. Такий процес відбувся і в **Українсько-німецькому словнику** (Ляйпціг, 1943) Яр. Рудницького й З. Кузелі: обидва наголоси зазначено тут як рівнорядні (див. стор. 1407). У щойно згаданих обох словниках И заступило Е також у слові „христИни". Мабуть укладачі ляйпціґського видання йшли і за Г. Голоскевичем, і за М. Возняком, який у своєму **Українському правописі із словничком** (Львів НТШ, 1929) подавав уже як нормативні на галицькому ґрунті такі слова: христини, христити, христитися, хрищений, хрищеник, хрищениця, хрищення (стор. 201) — без наголошування, але воно самозрозуміле, за винятком „хрищення", в якому наголос міг бути на першому й на другому складі.

Галицький вплив, себто переведення наголосу з середнього складу на перший чи початковий склад, засвідчено в одному з найновіших київських словників — **Морфемний аналіз: Словник-довідник,** том 2, О — Я, Івана Т. Яценка (Київ, „Вища школа", 1981), де зустрічаємо „хрЕщЕння", слово з подвійним наголосом, але з усуненням говірної, діялектної вимови, що заступала звук (е) звуком (и). Ще раніше засвідчено подвійне наголошування, себто „хрещЕння" і хрЕщення", у словнику-довіднику **Українська літературна вимова і наголос** (Київ, „Наукова думка", 1973) за ред. М. А. Жовтобрюха,. в **Російсько-українському словнику** (Київ, „Радянська школа", 1974) Д. І. Ганича та І.С. Олійника, в **Орфографічному словнику української мови** (Київ, „Наукова думка", 1975) С. І. Головащука та інших і в **Українсько-російському словнику,** видання третє (Київ, „Наукова думка", 1975) В. С. Ільїна та інш. — див. відповідні сторінки за абеткою. Отже, тут скрізь подвійний наголос і написання Е в ненаголошеній позиції. Здавалося б, що етимологічне Е остаточно устійнене в Україні. На жаль, „хрИщЕння" (з подвійним наголосом) виринуло 1979

(Закінчення на стор. 4)

А. Вовк

ОКОМ ПО ПРЕСІ

(Мовний порадник І)

Неправильні слова та вислови надруковано в лапках, а їхні рекомендовані відповідники — великими літерами.

Скорочення: **анг.** — англійське слово, зайвий англіцизм;
зах. — західноукраїнське слово; **каль.** — калька; **літ.** — літературне; **поль.** — польське слово, зайвий польонізм; **рос.** — російське слово, зайвий росіянізм; **з анг., з рос., з поль.** — слова, взяті з названих мов.

Скорочення **рос.** та **з рос.** включають архаїзми та церковнослов'янізми, що збереглися в рос. мові, але не вживаються в сучасній українській (функціональні росіянізми чи русицизми).

Список ч. 8

„беріг" літ. БЕРЕГ.
„брошюра" (рос.) БРОШУРА.
„брилянтові кольори" (з анг.) ЯСКРАВІ кольори.
„вибачати когось" (рос.) ВИБАЧАТИ КОМУСЬ.
„виключне значення" (рос.) ВИНЯТКОВЕ або ОСОБЛИВЕ ЗНАЧЕННЯ.
„відділ війська" (з поль.) ЗАГІН ВІЙСЬКА, ВІЙСЬКОВА ЧАСТИНА.
„вітальний" (анг.) (для анг. vital) ЖИТТЄВИЙ, ІСТОТНИЙ, СУТТЄВИЙ, СУТНІЙ.
„всевідучий" (рос.) ВСЕЗНАЮЧИЙ.
„горячий" літ. ГАРЯЧИЙ.
„грати ролю" (в чомусь) ВІДІГРІВАТИ РОЛЮ (але добре, якщо мова про актора в театрі).
„грижа совісти" ДОКОРИ СОВІСТИ.
„дохідливий" (каль. рос.) ЗРОЗУМІЛИЙ, ЛЕГКОСПРИЙНЯТИЙ.
„др." (скорочення) літ. Д-Р.
„жертвенний козел" (рос.) ЖЕРТОВНИЙ КОЗЕЛ, ОФІРНИЙ КОЗЕЛ, КОЗЕЛ ВІДПУЩЕННЯ.
„жовнір" ВОЯК.
„засадничо" В ОСНОВНОМУ.
„збулася мрія" (рос.) ЗДІЙСНИЛАСЯ МРІЯ, СПРАВДИЛАСЯ МРІЯ.
„зв'язати по руках і ногах" (рос.) ЗВ'ЯЗАТИ РУКИ Й НОГИ.
„зіграти ролю" ВІДІГРАТИ РОЛЮ (рос.).
„зрадити, здрада" літ. ЗРАДИТИ, ЗРАДА.
„зрізничкований" (каль. поль.) /З/ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ.
„затія" (рос.) ВИГАДКА, ВИТІВКА, (ХИТРИЙ) НАМІР.
„зіракс" (відбиток) КСЕРОКОПІЯ.
„кінниця" (рос., пол.) КІННОТА.
„космічна техологія" (каль. анг.) КОСМІЧНА ТЕХНІКА.
„красивий" ВРОДЛИВИЙ, ГАРНИЙ, ГАРНИЙ НА ВРОДУ.
„красити" ФАРБУВАТИ, БАРВИТИ.
„компютор" літ. КОМП'ЮТЕР.
„лього" (анг.) ЕМБЛЕМА (форми тощо).
„Мексіка" (з рос.) літ. МЕХІКО (країна), але НЮ МЕКСІКО (стейт ЗСА).
„медія" (анг.) ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ, МАСІНФОРМАЦІЯ
„наступство" НАСЛІДОК.
„недоторканий фонд" НЕДОТОРКАННИЙ ФОНД.
„неоправданий" НЕВИПРАВДАНИЙ.
„немисливий" (рос.) НЕМОЖЛИВИЙ, НЕЙМОВІРНИЙ.
„неопреділені організації" (з рос.) НЕПОВ'ЯЗАНІ або НЕЗАЛЕЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ.
„неструджений" НЕВТОМНИЙ.
„неустрашимий" (рос.) БЕЗСТРАШНИЙ.
„обидва" (мова про чоловіка й жінку) ОБОЄ.
„обмосковлювання" МОСКОВЩЕННЯ.
„оливні продукти" (каль. англ.) НАФТОПРОДУКТИ.
„одобрювати" (рос.) СХВАЛЮВАТИ.
„оцілілий" УЦІЛІЛИЙ.
пивниця (для анг. basement) ліпше ПІДВАЛ.
„пластика" (для анг. plastic) ПЛАСТИК (але: ПЛАСТИКА — анг. plasticity).
„порівнання" ПОРІВНЯННЯ.
„поступовання" ПОВЕДІНКА.
„принайменше" ПРИНАЙМНІ.
„противно" НАВПАКИ.
„приходство" літ. ПРИХОДСТВО.
„розпорядимість" РОЗПОРЯДЖЕННЯ.
„роздор" (рос.) РОЗБРАТ, ЧВАР/И/.
„скобки" (для анг. parentheses) ДУЖКИ.
„скобки" (для анг. quotation marks) ЛАПКИ.
„случай" (рос.) ВИПАДОК.
„сторонити" (від когось) ТРИМАТИСЬ ОСТОРОНЬ.
„стержень" (рос.) СТРИЖЕНЬ.
„строк" (рос.) РЕЧЕНЕЦЬ, ТЕРМІН.
„старійшина" (каль. рос.) НАЙСТАРШИЙ (В ГРУПІ)
„чиновник" (рос.) УРЯДОВЕЦЬ, СЛУЖБОВЕЦЬ.

Ро-Ко

СЛОВО НА СЛОВО

Біля моєї жінки, щоб не посковзнутися, мушу бути кутий на всі чотири копита, як кінь, але ніколи мені не снилося, що завдяки їй ще стану займатися „науковою" працею — вивчатиму мову. Хтось міг би подумати, що англійську мову, бо ж тут вона потрібна. — Ні, не англійську, а таки свою рідну.

Моя любов до рідної мови має свою історію. Вона пройшла тернистий шлях сімейного співжиття, коли моя жінка виявилася найбільшим мовознавцем, якщо не під цілим божим небом, то бодай під цілим еміграційним дахом. Вона мене на кожному кроці поправляла: це слово не так вимовив, а те не так наголосив. Я, як зразковий муж і патріот, не завжди сприймав усе беззастережно. Для своєї допомоги я купив собі малий правописний словник, але переконати її одним, та ще й малим, словником не було ніяких шансів. Тоді, як тільки я програв словесний двобій, ішов до книгарні й купував інший, більший словник — назбиралося їх нівроку. І щось помогло? Де там. На моє одне слово, вичитане з словника, вона з пам'яті заливала мене зливою своїх слів. Непомітно вона мене так „витренірувала", що мої знайомі брали мене за правдивого східняка, а коли я перечив тому, то вмовляли в мене, що я походжу з Волині. Недарма кажуть, що чоловік і жінка в подружжі уподібнюються одне до одного, тільки в нашому випадку це уподібнення пішло, як вулиця, на якій живемо, одностороннім напрямом.

Хоч жінка і мала надо мною і моїми словниками бездискусійну перевагу, бо вони мене заводили, — в контроверсійних питаннях ми не згоджувалися. Одного вечора, сівши перед велике люстро в спальні, вона заговорила поважним голосом, немов професор: „Волтере, я вже досить посвятила часу на наші мовні лекції. Від сьогодні даю тобі повну свободу говорити, як сам хочеш".

Я не брав цього серйозно, думаючи, що воно не надовго притримуватиметься своєї постанови, наступні тижні, одначе, підтвердили її вольовість. Але новий стиль нашого життя не вбив в мені вже скільченого зерна науковця. Я забажав говорити мовою Шевченка, вивчити всі правила граматики й вимови. Почав читати газети від дошки до дошки, не так читати, як шукати за мовними помилками, якими я злобно тішився, немов той друкарський чортик, заразом мені боліло серце науковця за такий наш мовний стан. Почав читати статті Одарченка, вишукувата слова Рудницького, студіювати мовну сторінку в „Свободі". (З нею маю клопіт, бо не знаю, коли ця сторінка появиться, а не буду хіба купувати цю газету щодня задля одної картки десь раз на три-чотири місяці). Купив **Як ми говоримо** Антоненка-Давидовича (коштувала книжка 15 долярів), придбав різні підручники (тутешні й з краю), набрався на **Словнику чужослів** — груба книга й гарно національно презентабельна (синє полотно з золотими написами), але маловартісна. Навіть купив **Словник української мови** — всі 11 томів — добре, що за одним разом не видали всіх, а то прикро було в відразу вигягати з кишені такі великі гроші.

Занурившися у свої студії, я прийшов до ще одного сумного висновку: бути науковцем не легко, бо на кожному кроці треба робити якусь вибірку, доказати своє твердження. І як доказати. Цей словник подає так, той підручник пише інакше, там виясняються дуже по-науковому; не згадувати вже наших редакторів по газетах — в одній так, в іншій зовсім інакше. От читаю, що величава імпреза закінчилася „славнем", в журналі ту саму імпрезу закінчили „гимном", а в словниках подають, що має бути „гімн" — не люблю цього слова, хоч і літературне, не пахне добре.

І часом хотілося б когось спитатися, порадитися, обмінятися поглядами. Ось мені в голову залізла проблема, яка муляє мене безупину. Чекаю на добру нагоду, щоб зачепити жінку.

Якось вона подала мені чай і присілася біля мене із своєю чашкою. Я, без ніякого вступу, прямо запитався, як правильно виражатися з історично-політично-мовної перспективи: „Хто поневолює Україну: москалі, москвини, москвичі, росіяни чи совєти?"

Вона сьорбнула чай, а в її погляді засвітилися вогники, як колись під час наших дискусій. Я ще завважив, що її волосся прибрало нового яснішого відтінку.

— Чи ти знаєш, що говориш? — спиталася своїм м'яким голосом, — чи знаєш, що значить „совєти"?

— Певно, що знаю, — відповів я самовпевнено, бо думав, що вона щось гірше втне, — кожний школяр з Рідної Школи знає, що совєти поневолюють Україну, хочуть угробити цілий вільний світ.

— Не про те мова, мій мовознавче, — перервала мені, — „совєти" в російській мові значить „ради".

— Ну то що? — я був непевний.

— Чи нашому народові буде легше від того, як ти будеш їх називати: москалі, росіяни, московини чи ради? Ліпше приготуйся до реальности, провір наше авто, бо завтра їдемо до Америки. Я хочу відвідати нашу куму.

„Їдемо до Америки? — подумав собі, але нічого не сказав, бо, мабуть, навіть моя жінка не дала б собі ради з тією заковикою. — І як має правильно бути: США, ЗСА, ЗДА, ЗША? Добре, що не їдемо на український пашпорт, а то не знати, чи пустили б нас через кордон".

Їдучи, — куди? До США, ЗСА, ЗДА, ЗША, Америки? — На південь! — я оминув це дразливе питання, жінка задрімала біля мене, а я далі журився нашою пишною мовою. У мою голову чомусь влізло „Ґ", може тому, що цю бідну літеру зліквідували в Україні, як буржуазних націоналістів, не звертаючи уваги на ніякі правила, закони природи, не питаючися людей. З людьми, як з людьми, совєти, — ах, ті „ради"! — дадуть собі раду. А що станеться з природою, наприклад з гусьми? Гуси моєї генерації „ґеґали", а не „гегали", дуже добре пам'ятаю, бо сам пас їх на толоці. А може гуси там мовчать, бо не вміють гегати, а бояться ґеґати? А може є вивівсяновий тип гусей?

Велике щастя, що на поселеннях літера „Ґ" затримала своє право прилюдности, хоч є вже язики, які хочуть її позбутися — кажуть: треба ставати лицем до краю! А що тоді станеться з національною субстанцією політичних емігрантів? Без неї вони стануть, як люди довкола Вавилонської вежі — ніколи не довогоряться до політичної єдности.

Ще **гару** можна замінити словом **авто,** але що робити з **гот догами, гов-гов герлс?** Та й сімейне життя і виховання дітей зустрінеться з новими проблемами. Не скажеш синові винести **гарбідж,** як він на правильну вимову **гарбідж** реагує аж за третім напоминанням. Один раз я зробив літературний експеримент і просив його впоратися зі **сміттям.** Ані вусом не дригнув. Не хотів я зачинати „дискусій", та для святого спокою сам упорався — зимно було на дворі.

Обґрунтувавши науково й політично питання довкола „Ґ", я хотів дати передишку своєму перетяженому умові. Та де там! Він, мов автомобіль з поламаними гальмами, не зупинявся, а загадував мені щораз нові ломиголовки. Десь із свого темного закамарка вишпортав стару пластову „аферу", яка, немов тінь у соняшний день, не хоче відступити від пластових діячів. Почалася вона ще тоді, коли Пласт займався не тільки вихованням молоді, але всіма українськими національними справами: адже молодь — майбутнє нації! У великій пластовій грі **сеньйори** почали змагання з **сеніорами.** І хто виграє, хто єдиноправильний? Затяжна гра...

Ось, ось за рогом і моє **сен...** і як себе називати? Кортіло мені подратувати жінку, але наперед знав, що вона відповіла б: „Як підеш на пенсію, запишешся до Пластприяту, й тоді від них довідаєшся?

Мій розум далі дражнив мене своїми новими питаннями: незабаром святкуватимемо наш великий ювілей тисячеліття **хрещення** — а може **хрищення** — України..

На щастя ми наблизилися до кордону, й треба було витягати папери та шукати в кишенях дрібні гроші, щоб заплатити рочатку на мості...

„І хто його знає, де чоловік проживає".

Д.Б. Чопик

Потреба стандартного правописного словника української мови

Продовження

Макарова Р.В. „Нужно ли менять русскую азбуку" в журналі *Русская речь* (1969, ч. 6, ст. 61); *Проблемы современного русского правописания* (М., 1964), стаття: Суперанская А.В. „Написание заимствованных слов в современном русском языке", як також консультація Р.І. Аванесова; Новиков В.А. *Краткий топонимический словарь* (М., 1966) и т.п.

При такому великому числі спеціялізованих праць про російський правопис українським радянським мовознавцям було „дуже зручно" (та напевно й безпечно) користуватись ними, просто посилаючись на них (навіть не зазначуючи в українському тексті, що ці посилання подані не в оригіналі, але в українському їх перекладі, зробленому самими авторами українських статей). Ці посилання вказують, який напрям застосовується при їх використовувані для правописних цілей української мови, тому на деякі з них варто буде поглянути зблизька.

І так, „у розділі про правопис іншомовних географічних назв уже йшлося про те, що необхідно привести у відповідність із справжнім звучанням написання німецьких назв із дифтонгами *ei* та eu. Це ж стосується і правопису німецьких прізвищ. „Німецьке *ei*, eu, очевидно, мають передаватися через *ай, ой*, а не з ухилом у транслітерацію *ей*, як тепер, — пише Б. Старостін (говорячи про російський правопис! — ДБЧ), — тому що теперішня передача не тільки суперечить вимові, але й веде за собою змішування цих сполучень (Ейхлер — Eichler чи Euchler?), тоді, як змішування *ай (ai)* з *ай (ei)* можна не боятися (написання типу Mainz є дуже рідкісним винятком)". Цілий цей відступ подано тут повністю за російським текстом Старостіна, без зазначення того, що цитати передано з російської мови. (стор. 110).

За Старостіном подано також пропозицію на транскрипцію англійського th, що в Радянському союзі воно передається то через *т*, то через *с*. „В літературі (тобто російськомовній літературі! — ДБЧ) можна зустріти й Уорт (Worth), і Уорс; якщо до цього додати ще й неусталеність у відтворенні початкового w, то дістанемо ще два варіянти того самого прізвища — Ворт і Ворс. Б. Старостін має рацію, пропонуючи для уніфікації написань англійських імен і прізвищ завжди передавати th через *т*, незалежно від дзвінкої чи глухої вимови цього приголосного у мові-джерелі: Meredith — Мередіт, Worth — Уорт, Arthur — Артур, Agatha — Агата. Передача th через *с* або *з* (Galsworthy — Голсуорсі, Rutherford — Резерфорд, газета „Truth" — „Трус") можлива тільки у виняткових, традиційних випадках". (стор. 110).

Проблему передавання англійського *а*, що передається то через *а*, то через *е*, напр. Adam, Agatha, Albert, Allan транскрибуються як Адам, Агата, Альберт, Аллан, а Alice, Andrew, Andy — частіше як Еліс, Ендрю, Енді, також пропонується розв'язати на основі російського правописного правила Старостіна: „...слід погодитися з Б. Старостіном у тому, що англійське *а* у всіх передбачених випадках треба передавати російським (а відповідно й українським) *а*: Mansfield — Мансфілд, Alice — Аліс, Andrew — Андрю. Виняток мають становити тільки ті випадки, коли *а* виступає в сполученні з r або в кінці слова: Mary — Мері, Deleware — Делавер". (стор. 109-110).

Про географічні назви подано: „В літературі відзначається, що в російській мові (а як доводить періодична преса, і в українській) географічні назви дедалі частіше виступають разом із номенклатурними словами, які й служать носіями синтаксичних зв'язків з іншими словами; що ж до самої назви, то вона при цьому може лишатися незмінною. Тобто можна сказати *у місті Білій Церкві* і *в місті Біла Церква*, і т.п.

Далі: „Лишається ще розглянути, як писати назви, що складаються з імени і прізвища або з імени та по батькові. *Український правопис*, як і *Правила русской орфографии и пунктуации*, розв'язує це питання в той спосіб, що „рекомендує писати слова таких назв окремо одне від одного; селище Лев Толстой (хоч Лев-Толстовський район), село Івана Франка (хоч Івано-франківський район). У російській правописній літературі висловлювалася думка, що назва типу Лев-Толстой, Єрофей-Павлович і под. слід писати через дефіс, оскільки вони становлять поєднання двох іменників, з яких перший не відмінюється. У цьому справді є сенс, оскільки цей частковий випадок підводиться під загальне правило написання назв, що складаються з двох іменників".

Закінчення буде.

НУМІЗМАТ ЧИ НУМІЗМАТИК?

Хоч обидві ці назви колекціонера монет і медалів є одного походження і мають спільний корінь, вони відбивають розходження між „мовним заходом" і „мовним сходом". У Західній Україні вживали форму НУМІЗМАТИК (спільну з польською мовою). Правописні словники Г. Голоскевича та Ізюмова-Панейка цього слова не містять. *Словник чужомовних слів* І. Бойкова та ін. (Київ 1932) подає обидва слова НУМІЗМАТ і НУМІЗМАТИК, визначаючи їх походження як *латинське*, словник з тим же заголовком А. Орла (Нью-Йорк 1964-66) містить лише НУМІЗМАТ, так як і *Словник іншомовних слів* О. Мельничука (Київ 1974). Обидва останні словники визначають його походження як *грецьке*. Як нам тут рішити, котре слово ліпше?

Немає сумніву, що суфікс *-ик* для визначення заняття особи (звичайно чоловічої статі) є поширений, напр. у словах АНАЛІТИК, ПОЛІТИК, СТАТИСТИК, КІБЕРНЕТИК, хоча він має ще іншу — зменшувальну — функцію в словотворі, напр. у словах ҐВИНТИК, СТОЛИК, ОЛІВЧИК.

Проте й суфікс *-ат* може вказувати на заняття особи, напр. у словах АДВОКАТ, АКРОБАТ, ДИПЛОМАТ, хоча в більшості він трапляється в іменниках, що визначають якийсь предмет — АПАРАТ, ПРЕПАРАТ, ДЕРИВАТ, ФОТОСТАТ тощо. Отже, з точки зору словотвору, обидві форми — НУМІЗМАТ і НУМІЗМАТИК — правильні.

Таких східно-західних дублетів чи рівнобіжних форм є більше. Наприклад, на західних землях України більше поширені слова АРХІТЕКТ і ДЕВ'ЯТДЕСЯТ, а на центрально-східних ім відповідають слова АРХІТЕКТОР і ДЕВ'ЯНОСТО. На нашу думку, у всіх тих випадках обидві форми слів задовільні. Все таки, дозволимо собі передбачити, що життєва практика та дальший розвиток мови дадуть перевагу коротшим словам (а зокрема — термінам) над довшими. Тому слова НУМІЗМАТ і АРХІТЕКТ, які на один склад коротші, мають ліпший шанс поширитися в мові, вільній від асиміляційного тиску окупантів.

А. В.

Марія Овчаренко

Деякі питання українського церковно-релігійного мововжитку

Продовження

Отже стародавнє слово КРЬСТЪ перейшло в сучасне ХРЕСТ, а слова КРЬСТИТИ, КРЬЩЕНИЕ КРЬСТИТЕЛЬ перейшли в хрестити, хрещення, хреститель. Форми з Е були вживані в усіх творах давньої русько-української церковної літератури, а потім перейшли в літерaруру нової доби від XIX ст. до перших років XX ст.

Поклонники правопису „христити", „хрищення" до історично-фонечних аргументів для підкреслення своїх поглядів додають ще *семантично-теологічні*. Вони пояснюють, що від кореня *Христос* виводяться слова „христити", „хрищення" із значенням уділяти тайну, силою якої людина стає членом Христової церкви; „хрищення" — уділювання тієї тайни. Вивідних слів від кореня *хрест* — значно менше: „хрестити/ся" — робити знак хреста на комусь (на собі), „хрещення" — роблення знаку хреста.[1] Така сама думка семантичного двоподілу висловлена в ще одній статті: *хрищення* — св. Тайна, яка уподібнює до Христа. Слово *хрищення* походить від імени Христос, грецько Хрістос — Помазаник, а не від хреста.[2]

Б. Романенчук, мовний редактор *Америки*, виходячи з історично-етимологічного заложення, твердить, що слова, зв'язані з хрещенням, походять від слова *хрест*, і їх треба писати: хрестити, хрестини, хрещення Руси-України. Слів, які походять від імени Христос, значно менше: християни, християнський, християнство.[3] На думку Романенчука, привильною формою є „хрещення", що означає приєднання до Христа при помочі хреста. Слово „хрищення" Романенчук називає „совєтським", яке впровадив Голоскевич „з веління партії".

У *Словнику української мови*, — Київ, 1970-1980, (СУМ) подано обидві форми — хрестити, хрещення і христити, хрищення, але зазначено, що форма христити застаріла, значить форми хрестити, хрещення вважають обов'язковими в офіційному правописі. Це для наших прихильників написання „христити" може здаватися впливом російським. Але коли б радянські мовознавці намагалися тут „русифікувати" українську мову, вони підтягнули б у цю саму категорію й інші слова з групами РИ, ЛИ, такі як гриміти, кривавий, тривога, блистіти, блиск, чого одначе не зроблено, хоч написання цих слів і різниться від російського.

З практичних мотивів було б добре перейти на простіше й однорідне написання з кореневим Е: хрещення. Це усунуло б непотрібні розбіжності й розходження, що спричинюють правописні взаємосуперечності у цих самих дописах та статтях, як, напр., читаємо в дописі про „жертвенність парафії церкви св. Івана *Хрестителя*, яка склала пожертву на наукове відзначення Хрищення Руси-України". Відомий знавець української мови проф. І. Огієнко, який хоч роками вживав форми христити, хрищення, у перекладі *Нового Заповіту*., Стокгольм, 1949 р. пише: Іван *Хреститель*, в річці Йордані *хрестились;* Він *хреститиме* вас св. Духом.[4]

Святе Єва́нгеліє чи свята Єванге́лія?

Нема в нас одногідности в уживанні слова *єва́нгеліє* ні в семантичному, ні в морфологічному, ні в наголосному відношенні. Як відомо, слово, єва́нгеліє походить з грецького „еуангеліон" — добра новина (звістка). Упродовж сторіч, починаючи від Остромирового Євангелія, у нашій церковній і щоденній мові вживали тільки одну форму *єва́нгеліє* в сер. роді. Але зчасом появилася ще одна форма в жін. р., і вже в словнику Грінченка закріплено обидві форми. Грінченко не уточнює докладно різниці в значенні цих слів, але з цитати, наведеної після *єванге́лія*, жін. р., можна вносити, що це назва книги, а не самої Христової науки: „Не змоглись на Євангелію, цілуйте Псалтирію". У перекладі Куліша-Пулюя є вже слово жін. р.: „проповідуючи євангелію...", у галицький передвоєнних перекладах є ще послідовно давніша форма сер. р. (о. Яр. Левицького), але в перекладі І. Огієнка є вже виключно *євангелія* жін. р. Мабуть, під впливом Огієнка ввійшли в новіші післявоєнні переклади форми жін. р., випираючи давніші сер. р. І так уже в перекладі о. Т. Галущинського, Рим, 1946 р., є виключно форма *Свята Євангелія*. Так само в перекладі о. Хоменка-Плюти в вид. оо. Василіян, Рим, 1963 є форма *Свята Євангелія*. Натомість у поправленому виданні перекладу о. Хоменка, Рим, Укр. Кат. Університет, 1980 р., привернено знов форму сер. р.: *Святе Євангеліє*.

Виходить, що в сучасному церковному мововжитку є дві паралельні форми без семантичного розрізнювання, як на це знаходимо приклади і в дописах, і в посланіях наших єрархів. Це, звичайно, випливає з неточности наших словників, які вживаємо в діяспорі, бо в Голоскевича та в Панейка є обидві форми — євангелеіє і євангелія, в яких поставлено два різні наголоси, але не визначено двох різних значень. У радянському СУМ є тільки євангеліє в сер. р.

З метою усунути непотрібне змішування цих двох форм добре було б уточнити, що єва́нгеліє, сер. р. — це добра новина Ісуса Христа, а євангелія, жін. р. — це назва книги, в якій міститься Христова наука, книга писань євангелистів.

Завіт чи заповіт?

Серед перекладів св. Письма нема також повної однозгідности в уживанні слова *завіт — заповіт*. Щоправда, в більшості видань маємо назви Старий і Новий Завіт. Тільки І. Огієнко в перекладі Н. Завіту вживає заповіт (Стокгольм, 1949). Слово заповіт ужито також у *Біблії*, виданій у Канаді 1962 р. Це, мабуть також переклад Огієнка, хоч видавництво не подало його імени.

До речі, слова *завіт* нема в словнику Голоскевича, а є тільки *заповіт*. Натомість у радянському СУМ є докладні семантичні визначення обох виразів, з яких виходить, що це майже синоніми, але при слові *заповіт* є ще додаткове пояснення, що це офіційний документ передсмертної волі. Варто відмітити, що СУМ передхристиянську частину Біблії називає Ветхим завітом, так, як у російській мові.

Біблійні імена

Найбільше розходжень у кількох наших перекладах св. Письма можна замітити в передачі біблійних імен та географічних назв. Кожний нарід передає їх по-своєму, згідно з законами рідної мови. У нас з церковнослов'янських текстів перейшли імена в старослов'янській формі, що силою звички в деяких перекладах зберігаються й донині. І так навіть в іменах євангелистів та апостолів нема однозгідних форм. Візьмім, напр., ім'я св. Івана. У староцерковному було Іоаннъ, що перейшло до перших перекладів св. Письма. Пилип Морачевський у своєму перекладі вживає цю старовинну форму: „...имя йому *Іоанн*". Подібно й в перекладі Куліша-Пулюя: Євангелия від св. *Іоана*. У перекладі о. Яр. Левицького є вже *Йоан* Хреститель. Подібно й в о. Хоменка-Плюти — Євангелія від *Йоана*. Але в І. Огієнка вже Євангелія від *Івана*, таксамо і в О. Т. Галущинського, а також у виданні Українського Католицького Університету: Євангеліє за *Іваном*.

Подібно й ім'я першого з євангелистів у наших перекладах має аж три різні форми: *Матфей* у П. Морачевського, *Матфей* у Куліша, але в о. Я. Левицького, о. Галущинського та о. Хоменка *Матей*, а в І. Огієнка й канадському виданні *Матвій*.

Закінчення буде.

НАЗВИ СПОРІДНЕННЯ І СВОЯЦТВА В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Назви ці дуже давні, здебільшого ще індо-европейського походження, але в різних частинах України є ще й деякі відміни, що виникли під впливом сусідніх мов. Українська літературна мова робить із них добір, одні закріплюючи в ужитку, а другі відкидаючи і так уникаючи зайвих рівнобіжностей.

Спорідження—це кровна „рідність", а свояцтво—рідність за законом, і виникає вона в наслідок одружень. Разом ті й ті називаються **родичами** або **ріднею**, (а ще ширше **родом**). З огляду на таке значення слова „родичі" з літературної мови випадає його значення в розумінні „батько-мати" (це з польського: rodzice). Замість цього слова в українській літературній мові вживають слова **батьки** (батько й мати разом).

Подружжя як основа родини—це **жінка й чоловік** (не „жена" й „муж"). Слово „жона" іноді допускається для „високого стилю", але „муж" ніколи (хоч у такому розумінні вживають його західні українці). „Муж" може мати значення „державного мужа", отже, без будь якого відношення до подружжя. „Супруга" й „супруг" неможливі в українській літературній мові. Відповідно до рос. „супруга" в українській мові є слово **дружина.** Давніш цього слова вживали й для чоловіка, але тепер—ні.

Батька, мати й їхні діти, а також дід (не „дідо") і баба (якщо вони ще живі) складають **родину**, або **сім'ю.** Ці останні слова живуть у мові як паралелізми, але краще вживати слова „родина". Від слова „батько" пестливі форми **батечко, тато, татко, татусь, татусик** (але не „папа", як це стали вживати тепер в Україні під русифікаційним тиском). Не ввійшло до літературної мови вузько льокальне (гуцульське) „неньо". Пестливі форми від слова „мати" **мама** (його не можна вживати в стилістично-невтральному значенні, як це роблять часом на зах.-українських землях, де кажуть „мами"), **матуся, мамуся, матінка, неня, ненька.** Від слова „дід" пестливі форми **дідусь, дідок** (це останнє має зневажливе значення і так кажуть про чужих старих чоловіків).

Замість слова „дід" у розумінні „жебрак" літературна мова вживає „старець". Від слова „баба" (не „бабця"!) пестливі форми **бабуся, бабусенька, бабуня.** У літературній мові не можна вживати слів „старик" (рос.), „старушок" (пол.), „старичок", „старушка" (рос. і поль.), а натомість слід уживати прикметників „старий", „старенький", „стара", „старенька". Останні четверо слів уживаються також у значенні „мій чоловік", „моя жінка".

Діти—це **сини й дочки** (для діда і баби—**онуки: онук і онука**). Від сина пестливі форми **синок, синочок** (але не можна вживати цього слов у відношенні до дочки, як це роблять на західній Україні, кажучи „синцю"!). Форма **дочка́** (не до́чка", як наголошують деякі східні українці під російським впливом) обов'язкова в літературній мові, і не можна вживати в такому розумінні зах.-українського „донька". Ще інші пестливі форми: **донечка, доня і дочечка** (здрібніло-пестлива форма від „дочка"). До складу родини ще можуть входити **невістка** (не „синова") і **зять**, якщо вони живуть разом із батьками. У цьому останньому розумінні зять давніш називався ще „приймаком", тепер цього слова майже не вживають, бо саме явище зникло з побуту. Слово „зять" охоплює ширше коло родинних відносин: зять буває „зятем" для батька, матері, братів і сестер. У зв'язку з цим слід сказати, що вживане на західньо-українських землях слово „швагер", (а також „швагерка") абсолютно неприйнятні для літературної мови, в будь-яких значеннях.

Адоптовані діти—**годованець і годованка.**

Жінчині батько й мати для зятя—це **тесть, теща** (не „тестьова"). Жінчин брат—**шурин,** або **шуряк** (останнє—трохи фамільярне), сестри—**свісті.** В однині це слово має форми „свійсть", або „свість", як у тій пісні співають: „Я ж тобі, зятеньку, рідная свість".

Вживати в такому значенні російського слова „свояченіца", як це часом роблять східні українці, абсолютно не можна. Чоловіків брат для невістки **дівер**, чоловікова сестра для невістки **зовиця.** Одружені з сестрами чоловіки (зяті) називаються **своякaми** (не „шваґрами").

Батьків і материн брат для дітей—**дядько** (не „вуйко"), у голубливій формі **дядечко**. Батькова й материна сестра—**тітка** (не „вуйна"), в пестливій формі **тіточка, тітуся, тітонька** (не „тьотя", не „тьотка", не „тетка", не „тета"). Дядькова жінка—**дядина** (не „стрийна"). Братові діти—**небіж і небога** (не „племінник" і не „братанок", не „сестрінка"). Дядькові і тітчині діти для дітей другого брата чи сестри—це **брати і сестри у перших**, а не „двоюрідні брати й сестри", а також не „тіточні" чи , „стриєчні брати й сестри (і не „кузини").

Яких із згаданих тут здрібніло-голубливих форм у тих чи тих випадках уживати, це залежить від контексту, від того, що хоче мовлянин у дане слово вкласти, який відтинок. Це можна сказати й про основні форми. Напр., на Наддніпрянщині й Кубані слова „дядько" часто вживають у значенні „селянин" або просто людина середнього віку, (для дітей). Те саме можна сказати про слово „тітка": для дітей у селянському побуті це може бути всяка старша (але не стара) жінка. Слово „тітуся" може мати загальне зневажливе значення, прикладене до якоїсь жінки. Те саме можна сказати про „дідка", його можна прикласти до чужого старого чоловіка.

В. Ч. (апленко) *

Від редколегії: Висловлюємо вдячність проф. Чапленкові за його цікаву статтю, до якої додаємо ще кілька доповнень: „свекор"—батько чоловіка, „свекруха"—мати чоловіка, „вітчим"—чоловік, що став батьком дітей своєї дружини, яка має їх від попереднього одруження; нерідний батько, „мачуха"—нерідна мати, „пасерб" або „пасинок"—нерідний син одного з подружжя, „пасербиця"—нерідна дочка одного з подружжя.

*** Ця статтейка була вперше надрукована в журналі „Наше життя", ч. II, за грудень 1963 р. із скороченим підписом „В. Ч.", але тепер автор дав повне своє прізвище.**

ВИПРАВЛЕННЯ ВАЖЛИВІШИХ ПОМИЛОК

в „МПМ" ч. 1 (21)

Скорочення: ш. — шпальта, р. — рядок, зг. — згори, зн. — знизу.

ПРАВИЛЬНІ НАПИСАННЯ ТАКІ:

Стор. 1.
Роковини...
ш. 2 р. 18 зн. пісень і прислів'їв
13 зн. знаходив теж час
ш. 4 р. 4 зн. не сприйнятливі

Мова наших буднів
ш. 1 р. 12 зг. що привезений
ш.2 р. 19 зг. КУКУРУДЗЯНІ БАРАНЦІ
р. 21 зн. „тол" (ап.)

Стор. 2.
Потреба...
ш. 1 р. 33 зг. проти фонетики заявилося
р. 65 зг. „ятя" (Ѣ)
р. 40 зн. що його майже все наше
р. 25 зн. скреслити: передавання іншомовних ...до ...літерою Х;
ш.2 2 50 зн. були опрацовані іхніми
38 зн. не опрацьовано, бо

Голоси читачів
ш. 1 р. 7 зг., 37 зг. Перша світова війна... під час Першої
ш. 2 р. 22 зг. в Мехіко
р. 45 зг. квестіонуюють
ш. 2 р. 61 зн. неологізмів (не „нелогізмів", як
р. 10 зн. „ФОРРАС"
ш. 3 р. 4 зг. а родичі Вечакі.
р. 18 зн. гасло Caribbean.
р. 15 зн. джерела, хочемо сказати таке:
ш. 4 р. 30 зг. рацію і рекомендуємо
р. 40 зн. Шаруновичеві
р. 43 зн. А. Вовк

З НАШОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

А. Вовк

НА МАРҐІНЕСІ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

(Деякі мовно-термінологічні спостереження)

Повідомлення і статті в нашій пресі про нуклеарну катастрофу в Україні показують деякі розбіжності та неточності термінологічного та мовного порядку. Розглянемо їх в цій статті.

1. Поруч назви ЧОРНО́БИЛЬ для міста, біля якого сталася ця жахлива подія, спорадично зустрічаємо ще й назву ЧОРНОБІЛЬ У дописі до одної англомовної газети автор (мабуть українець) навіть перекладає її на англійську мову як „black pain". Котра ж із цих двох форм назви правильна?

Немає сумніву, що перша — ЧОРНО́БИЛЬ. Вона закріплена у всіх нам доступних географічних довідниках, виданих як у Вільному світі, так і в Україні. Варто зазначити, що ця назва місцевости тотожна з назвою рослини — поширеного в нашій батьківщині бур'яну, від якої вона, мабуть, і походить. Чорнобиль, як рослина, має ще й другу ботанічну назву, систематичну двочастинну — ПОЛИН ЗВИЧАЙНИЙ (лат. Artemisia vulgaris). Це, одначе, не є той загальновідомий полин, якого гіркий екстракт вживають як ліки і як заправу до горілки (полинівка, абсент). Ця друга рослина, близько споріднена з чорнобилем, має систематичну ботанічну назву ПОЛИН ГІРКИЙ (лат. Artemisia absinthum, анг. wormwood).

2. Трагедія Чорнобиля увела в українську пресу та усне мовлення діяспори деякі терміни НУКЛЕАРНОЇ (ЯДРОВОЇ) ТЕХНІКИ. В цьому складеному терміні саме слова ТЕХНІКА є правильне, а не „технологія" як це у нас часто, під впливом англійської мови, пишуть і говорять. В українській науково-технічній термінології слово ТЕХНОЛОГІЯ вживається, але в багато вужчому значенні ніж анг. technology. У нашій мові ТЕХНОЛОГІЯ — це наука і приктика механічного або хемічного обробітку сировини, перерібки її на вжиткові предмети та речовини. Маємо, отже, технологію металів, технологію нафти й газу, ферметнаційну технологію. Для усіх інших ділянок того, що англійська мова розуміє під technology, вживаємо слова ТЕХНІКА.

Отже маємо: ТЕХНІКА КОМУНІКАЦІЇ, КОСМІЧНА ТЕХНІКА, КОМП'ЮТЕРСЬКА ТЕХНІКА, НУКЛЕАРНА ТЕХНІКА. (Слово ТЕХНІКА у нашій мові має ще й значення анг. technique). Подібно англійське Institute of Technology передаємо як ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ, а не „Технологічний інститут".

Аналогічне розрізенення термінів ТЕХНІКА і ТЕХНОЛОГІЯ маємо теж в німецькій, польській, та російській мовах. Саме таке значення обох слів у нашій термінології засвідчені у **Словнику української мови** Київ, 1970-1980) (далі СУМ) і в словниках чужомовних слів — Бойкова та ін. (1932), Орла (1966) та Мельничука (1974). На цю тему ми вже раз писали у сторінці „МПМ" ч. 3 („Свобода" за 28. XII. 1979).

3. Новими в українській пресі є відповідники до англійських термінів containment vessel та core meltdown (in a reactor). Перший термін підсовєтський політехнічний словник передає як ГЕРМЕТИЗУЮЧА ОБОЛОНКА (реактора). Термін логічний, але невигідно довгий. При тому прикметники на **-уючий** не відповідають духові української мови. Також термін ОБОЛОНКА для бетонового муру 6-12 стіп грубости не зовсім підходить, бо асоціюється з чимось відносно тонким як напр., оболонки в біологічних науках. Тому пропонуємо, як ліпший, термін, ГЕРМЕТИЧНА ОБОЛОНА (РЕАКТОРА). Інша можливість, це термін ЗАХИСНА́ ОБОЛОНА, який не відбиває, одначе, потреби абсолютної щільности в цій споруді (для стримання можливих радіоактивних газів).

В анг. складеному терміні reactor core meltdown слово core можна б перекласти як „ядро", але тут це слово може спричинити деяке непорозуміння з „ядром" атома, що є джерелом „ядрової енергії". Згаданий політехнічний словник передає слово як АКТИВНИ ЗОНА РЕАКТОРА.

Закінчення буде.

Хрещення...

(Закінчення зі стор. 3)

р., в передруку **Правописного словника** О. Ізюмова, за ред. О. Панейка, з деякими додатками Яр. Рудницького й К. Церкевича. Новітні редактори вирішили поновити говірне написання, таким чином підтримуючи Г. Голоскевича. Варто пригадати, що І. Огієнко — єдиний серед усіх українських мовознавців — радив уживати тільки „хрЕщення", зі збереженням етимологічного Е та галицького наголосу, себто наголошування на першому складі (**Український стилістичний словник,** перше видання у Львові 1924 р., друге видання у Вінніпезі 1978 р.).

Гадаю, читач уже отримав поняття про те, як із „хрещення" виникло „хрищення", як з'явився подвійний наголос. Тепер можна сподіватися такого запитання — яке ж написання краще, нормативне? Що ліпше — хрещення чи хрищення? Перед тим як відповісти, треба навести золоте правописне правило, сформульоване ще 1926 р. з приводу написання Е чи И:

> Ненаголошене Е в українській мові звичайно вимовляється невиразно, дуже наближаючись до И, і таким чином ці звуки змішуються, але треба писати за етимологією слова, напр., великий... мені... (**Український правопис, проєкт,** Харків, Державне видавництво України, 1926, стор. 9).

Це золоте правило було прийняте 1929 р. не лише Академією Наук у Києві, а й заходами НТШ у Львові. Воно повторюється у всіх наступних українських правописах як в Україні так і на Заході. Отже, тримаймося написання „хрещення". На мій погляд, краще вимовляти його з наголосом на першому складі — так, як радив І. Огієнко (тріюмфуйте, галичани, ваша взяла!). Таким чином зберігається, завдяки етимологічному Е, важлива тямка „хрест", а наголос на першому складі більше усамостійнює слово „хрЕщення" від давнього церковнослов'янського й російського (в сучасному мововжитку) від повідника — „крещЕние".

Написання „хрищення" — це витвір говірний; він затемнює важливу тямку „хрест" і вносить змішання цього слова з етимологічно неспорідненим Христос, від якого широко вживаються такі похідні слова: християнство, християнин, християнка, христосуватися, по-християнському й т.п. „Усі ті, що в Христа охрестилися", як згадано в молитовнику, гадаю, мають дорожити основою чи пак сутністю того процесу, коли хрестяться, а не христяться. Повторюю: пишімо „хрещення" і вимовляймо з наголосом на першому складі.

Видає *ШКІЛЬНА РАДА* при *УККА*

Редагує Колегія в складі:
Марія Овчаренко, відповідальний редактор,
Євген Федоренко та Анатоль Вовк.

Адреса: Educational Council — U.C.C.A.
P.O. Box 391-Cooper Station
New York, N Y 10276-0391

ЗВІДОМЛЕННЯ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛИПЕНЬ 1986 Р.

ЗЛУКА ВІДДІЛІВ ЧИСЛО 407 і 469 в ОДИН ВІДДІЛ - ч.407 Відділ число 407 в ТОРОНТІ, ОНТАРІО та Відділ число 469 в ТОРОНТІ, ОНТАРІО, ОБ'ЄДНАЛИСЯ В ОДИН ВІДДІЛ число 407 з осідком у ТОРОНТІ, ОНТАРІО, КАНАДА.

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
22 Нельсон Брітній
33 Деркач Христина
39 Білий Христофор
49 Корчинський Грасі
53 Пінкстон Іван
63 Буряк Лорі, Алан
70 Іваник Стефан
76 Ленард Стефан мол.
83 Ільчишин Микола
88 Мерещак Галина
99 Овка Еймі Л.
120 Строгм Давид
121 Ван Корт Бріян
170 Кот Матеє В.
174 Васильцевич Катя 2
212 Линч Мішель, Христина
217 Приймак Катерина; Яворський Ліліяна; Нельсон Джансон; Іванов Кевін
220 Гафка Марися
231 Пастушик Джонатан
287 Белл Лариса; Романів Маркіян, Юрій
305 Стренчок Логан
332 Причка Скотт
336 Петришин Христофор
338 Фріц Брііян
371 Ласій Наталка, Марта
375 Настасяк Василь, Андрій
379 Сачавська Марія
381 Роза Травис; Крайчик Адам, Амбер
403 Ларок Меланя
407 Терлецький Тарас, Ігор
474 Лапчак Віра; Михайлюк Маркіян
481 Макар Яшуга

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
33 Гусайко Едвард
38 Дарживолський Линн
53 Крисалка Делорiс
79 Пауль Михайло
88 Курило Михайло
94 Блазінський Патриція; Королович Марко
96 Гірник Михайло
131 Сантіаго Марко
132 Коніяс Іванна
147 Романишин Роза
156 Кондор Марія
176 Матійчук Ліда
177 Онисько Іван
182 Кузьма Іван
220 Блідий Василь 2.
230 Ловрій Патриція
235 Боначенко Йосиф
243 Романик Каті Л.
250 Шайка Мирон; Пукач Анна; Керіз Степан
277 Піган Марія
281 Кушнір Давіс
292 Кольман Карен
295 Киш Джеремій, Тіна
320 МкГаррій Річард, Каті
324 Веприк Тереза
325 Одуляк Олександра
331 Сімсон Христофор
355 Болоній Бріжітт
364 Сподар Патриція
423 Підбуцький Стелла
445 Борис Богдан, Ярослав
480 Елісєвич Марія
484 Герець Лідія

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
5 Шупер Рой
45 Пакула Симон, Рамона, Даміян; Матла Наталка
285 Харченко Наталка, Григорій

ЧЛЕНИ, ЯКІ ЗМІНИЛИ КЛЯСИ АБО СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
39 Білий Олександер
94 Королович Марко
162 Федорійчук Уляна
245 Мартинченко Олександра
379 Гузар Христина
434 Куташ Андрій

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.:
42 Фарміга Адріяна, Павло
83 Сенів Михайло, Марія; Мервинця Марія; Ільчишин Микола
164 Маніно Дженіфер
217 Вальзер Ральф мол., Гарольд; Кап Марко
230 Пієргіовані Марія, Яків
245 Глагол Гелена
269 Коробій Мирон
407 Гарасимович Роза
445 Гаврилюк Івоні

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
89 Харченко Григорій, Наталка
105 Матла Наталка; Пакула Дем'ян, Романа, Симон
293 Шупер Рой

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ІЗ ЗВОРОТАМИ В ГОТІВЦІ:

Відд.:
33 Гусейко Едвард
39 Вага Михайло; Вікторія, Кріста
79 Пауль Михайло
88 Курило Михайло
94 Королович Марко; Блазінська Патриція
96 Гірник Михайло
132 Коняс Іванна
147 Романишин Розамарія
170 Броварний Павло
174 Баган Андрій 2
176 Матійчук Ліда
177 Онишко Іван, Джіль, Іван
182 Кузьма Іван, Григорій
191 Сосяк Богдан, Таня
206 Червінський Андрій
212 Саміос Алісія, Андрій, Данило
220 Блідий Василь 2.
230 Ловрій Патриція
233 Охрін Андрій мол.
250 Керіз Степан мол.; Пукач Анна; Чайка Мирон
266 Самко Єсіка, Матвій
277 Піган Марія
292 Колман Карен
320 Мк Гаррі Річард, Катерина
324 Веприк Тереза
355 Болоній Брігіда
362 Великорідко Катя
364 Сподар Патриція; Гнатюк Христина, Іванна
371 Гарсон Гарі 2, Григорій; Пелех Дарія, Ірена
373 Парк Іван
423 Підбуцький Стелла Ст.
445 Борис Богдан, Ярослав
484 Герець Лідія

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
8 Костович Михайло мол.
14 Ла Гвардія Рожер
58 Тартаджія Дана М.
70 Расловський Кім М.
88 Шольдра Люба
114 Куропась Михайло
127 Паславський Наталка М.
155 Громвель Келлій
169 Барановський Ліза
171 Решітник Соня; Маррон Аймі
217 Гуд Джеймс Й.
236 Коваленич Ліза
245 Мицик Орест Б. мол.
349 Палаззо Дарля
353 Котис Ліліянна Г.
367 Олексин Андрій П.
372 Ячник Роман
423 Куропась Михайло В.
458 Сенкус Леся

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВИПЛАТИЛИ ВПОВНІ ВКЛАДКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
22 Перганді Памела
38 Оджиловська Ліна
39 Гусак Михайло
65 Перекліта Софія
94 Бунегра Василь
147 Писуляк Андрій
258 Головецький Катерина
274 Боднар Филис; Качмар Михайло
281 Кушнір Давис
292 Маланяк Гордон; Гелена
325 Одуляк Олександра
353 Дрбіс Марія, Патриція
383 Ракет Йосиф
445 Котик Христофор; Масланко Дарилъ, Яниця М., Рональд
480 Елясевич Марія

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ ДО ДЕПАРТАМЕНТУ ДОРОСЛИХ З МОЛОДЕЧИМИ ГРАМОТАМИ (ПЛАТЯТЬ ФОНДИ).

Відд.:
15 Данкевич Зенон; Зенюк Христина, Неоніля
55 Гудима Стефан
70 Лелій Джеймс
171 Малиновський Ярослав
422 Воскобійник Романа

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
171 Фрейман Лійдун
219 Мудровський Володимир
235 Богаченко Йосиф
264 Сус Іван
301 Малух Марія

ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
20 Федорович Роман
35 Бурбан Петро; Кулас Ліля
45 Яворська Ірена
59 Заяць Джері
63 Спренць Лінда
95 Тарасюк Микола, отець
96 Яцишин Павло
106 Марушка Павло І.
119 Нахим Павло
127 Попадюк Степан
161 Табіш Василь
171 Пасічняк Олександра
182 Стецькович Глорія
194 Віняр Юліюс
200 Возніль Катерина
204 Лешко Ярослав
217 Іванів Марко
236 Коваленич Ліза
238 Осадця Павло
245 Мицик Орест
253 Мисишин Маріянна
266 Самко Густав
269 Керод Люба; Стебельський Лідія, Володимир
277 Демкович Сильвестер
283 Майовський Іван П.
286 Вархол Анна
287 Романів Христина, Валерій
316 Варвара Ядвіга М.; Гардій М. Діяна; Луцишин Роман; Панкевич Андрій; Руїз Наталка
321 Чук Іван
338 Пишко Теодор
348 Будас Орест
353 Ріник Надія
375 Юрчак Стефан
430 Мельник Джеймс, отець
434 Цурковський Степан; Дідух Олег; Кобринський Юрій
472 Пігут Славомир
474 Медвідь Зірка
490 Серкез Анастасія

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
5 Регаль Катерина
35 Бурбан Петро*
53 Крисалка Реба, Стефан мол.*
65 Барна Микола*
88 Крижанівський Марія
92 Лисько Григорій*
93 Ніколишин Олег*
114 Куропась Мирон*
116 Галаїдіда Андрій*
125 Іванишин Анна
127 Дроздовський Василь*
131 Сантіяго Євгенія
155 Ілек Гелена
178 Кухар Ольга
182 Кузьма Данило*
194 Гірняк Іван
220 Гізовський Герберт;* Сулипа Петро*
221 Яцьків Стефан*
234 Бориско Василь, Катерина
250 Чуйко Микола,* Таня; Кузміцький Микола; Михаєвич Софія, Михайло; Анастасія; Шайка Євгенія2, Стефан 2
254 Павлюк Харитина, Іван
268 Леськів Микола
292 Сташків Іван*
305 Вітишин Стефан*
320 Мк Гаррі Анна
324 Веприк Анна, Іван*
346 Зуга Віра; Кап Юрій
361 Попі Матвій,* Наталка, Гелена, Ольга
371 Копій Іван
377 Ворден Дюдмила; Куць Ірена, Олександер*
402 Дмитрук Богдан*
440 Логаза Володимир*
441 Падуфалій Степан
458 Гірняк Розалія
490 Єленюк Олександра

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
5 Балко Стефан;* Гурал Гаррі;* Червоняк Марія
45 Диміцький д-р Михайло, Ольга; Матла Оксана, Зенон*
76 Папроцький Петро, Олена
88 Тутка Володимир
106 Дрон Гаррі
204 Близнак Нестро,* Уляна
304 Христі Анна
385 Анастас Володимир
434 Сосновський Оксана

ЧЛЕНИ, ЯКІ ЗМІНИЛИ КЛЯСИ АБО СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
81 Зозуляк Єва
89 Бурбелла Іван,* Рональд д-р*
171 Малиновський Ігор*
281 Федорава Дозя
349 Хомут Дімітрій

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.:
8 Боб'як Іванна
42 Формига Софія; Венгрин Данило
106 Чичула Андрій,* Іван*
163 Пеклак Геральд мол.*
217 Вальзер Ральф ст.*
231 Елайн Кенет,* Гейл; Дей Василь;* Лойд Річард,* Томас*
269 Шлезинський Іван,* Регіна
266 Брусой Кеннард мол.*
277 Зелез Дарія; Рокицький Андрій;* Місрний Людвик,* Яніна; Бабій Роман;* Борайко Petro;* Кравець Микола; Зелез Геня; Піган Стефан;* Кармазин Петро;* Рудзінська Олександра; Шелеговська Джоланта; Шот Кароліна
316 Душинс Томас*
334 Струк Марія
375 Ткач Іванна
407 Семків Дейзі, Джімі*
414 Качмар Галя
445 Гаврилюк Феліса

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
25 Близнак Нестор,* Уляна; Сосновський Оксана
105 Диміцький д-р Михайло, Ольга; Матла Оксана, Зенон*
157 Дрон Гарій
161 Попі Ольга, Гелена, Наталка, Матея*
371 Папроцький Петро, Олена
374 Тутка Володимир
455 Червоняк Марія; Балко Стефан;* Гураль Гаррі*
487 Анастас Володимир

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ІЗ ЗВОРОТАМИ В ГОТІВЦІ:

Відд.:
5 Регаль Катерина
23 Длябога Ольга
35 Бурбан Петро*
53 Барна Микола*
105 Кросс Маріон
113 Томанда Карліін
114 Куропась Мирон
127 Дроздовський Василь;* Дусанівський Олександра
155 Ілек Гелена
164 Сплейн Діяна
170 Броварний Гелена
173 Грицак Марія
177 Онисько Андрея, Іван 2*
178 Кухар Ольга
182 Купичевський Ліліянна; Кузьма Данило*
220 Гізовський Герберт;* Сулипа Петро*
221 Яцьків Стефан*
230 Ловрій Патриція
234 Бориско Василь, Катерина
240 Гупаловський Павло О.*
250 Керищ Стефан;* Кузьміцький Микола; Михаєвич Анастасія, Михайло, Софія; Шайка Євгенія 2, Стефан 2; Чуйко Микола,* Таня
257 Любецький Йосиф*
269 Фуга Марілин 2.
292 Сташків Іван*
316 Литновська Ольга
320 Мк Гарій Роберт,* Анна
324 Веприк Анна, Іван*
346 Кап Юрій; Зига Віра
353 Півторацький Алла, Анна, Петро,* Василь*
371 Гарсон Гарі,* Дороті
377 Куць Ірена, Олександер; Ворден Людмила
402 Дмитрюк Богдан*
423 Куропась Олександра 2, Мирон*
432 Дячук Іван;* Логаза Володимир*
441 Подуфалий Степан*
458 Гірняк Розалія
463 Яворський Йосиф*

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
5 Хоманчук Роман
13 Саббателло Анна
93 Ніколишин Анна, Володимир,* Марія
114 Процик Богдан*
161 Ларніш Джеймс М.*
173 Дицьо Іванна, Михайло*
182 Войтюк Михайло*
191 Телеський Філіп*
194 Коханська Миланія
213 Шнайдер Гелена
270 Маланяк Євген*
367 Котлярчик Стефанія
397 Жидик Андрій
399 Левкович Іван;* Голойла Маргарета
412 Мостовий Степан*
417 Дейчаківський -Мостович Ірена
434 Цибрівський Мирослав*
442 Трушик Ярослав
448 Сенкус Марія
457 Гурин Ігор
484 Омельський Павло Т.
498 Петриків Катерина

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВИПЛАТИЛИ ВПОВНІ ВКЛАДКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
1 Ференць Малькoм*
5 Сливка Іван
7 Капітуля Іван*
51 Соболь Христина
78 Гілберт Сара
83 Лещишин Єлізабета, Павло*
88 Крижанівський Марія
92 Лисько Григорій
93 Николишин Олег*
94 Євсович Дороті
112 Романович Джефрій*
116 Галаїдіда Андрій*
127 Ільківський Анастасія, Жанків Ігор*
146 Міхальський Гарі*
147 Писуляк Кароліна, Володимир*
161 Гарасін Петро;* Мельник Єлисавета, Роберт,* Томас,* Василь*
167 Блазецький Рут
171 Андраскі Генрі А.*
183 Бойко Марія, Михайло;* Ле Саже Моніка
194 Гірняк Іван
220 Босій Євгенія, Михайло
221 Сеник Богдана
230 Панкевич Микола
268 Леськів Микола
277 Павличко Богдан,* Марко*
305 Вітишин Стефан*
330 Тумський Марія
346 Бойчук Єлисавета
371 Копій Іван; Пітьо Софія
372 Шніцер Бетті
375 Дідух Ірена
379 Гойсак Гелена; Гриняк Орест*
385 Горден Анна
399 Дачишин Софія
412 Мігайчук Катя
460 Филипович Софія, Олекса; Головачук Данило
480 Авдовірець Анна
488 Філ Олексій

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ ДО ДЕПАРТАМЕНТУ ДОРОСЛИХ З МОЛОДЕЧИМИ ГРАМОТАМИ (ПЛАТЯТЬ ФОНДИ).

Відд.:
15 Данкевич Зенон;* Хинюк Христина, Неоніла
55 Гудима Степан*
70 Лелій Джеймс*
171 Малиновський Ярослав*
422 Воскобійник Романа

ЧЛЕНИ, ЯКИМ ВИГАСЛА ВАЖНІСТЬ ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
147 Айлін Еверетт мол.*
407 Винявський Мирослав*

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
5 Михлів Софія; Бринчак Іван
6 Сипуляк Анастасія
7 Капітула Іван*
21 Окрепка Анна
48 Федів Теодор 2; Яровецький Станлій*
50 Яців Іван*
52 Бернадин Йосип*
53 Сулик Петро*
59 Квасицький Філіп;* Вейрій Микола
78 Лещик Конрад*
88 Євчин Анастасія 3
94 Войтович Неллі; Кумиьевська Катерина; Кушик Рут
103 Костюк Іван*
111 Носе Луїз мол.*
114 Варрен Чарлс*
178 Кухар Анастасія
182 Стецькович Іван 2.
204 Бахсович Анна
213 Павлишин Станлій*
215 Цибульський Василь*
217 Андрушин Василь*
219 Підлуська Олена
221 Музика Василь*
233 Велічко Марія
237 Мороз Михайло;* Пінкович Анна*
242 Фелікс Макс*
256 Луцький Михайло*
264 Сус Іван*
277 Кунікевич Семко
281 Бачинська Сеціля
285 Корнізно Артем
287 Лупиняр Андрій
292 Карпінка Станлій*
301 Мацкевич Сільвестер*
316 Андрушин Василь;* Лазуренко Григорій 2;* Мейрат Ання
322 Караць Володимир*
341 Літинський Ірена 2
345 Гнозвий Василь
348 Цибульська Олена 2
349 Крайник Анна
352 Сарахман Анна
358 Фечезин Андрій*
361 Борис Теодор; Робак Паранка; Шимкович Павлина
379 Михайлишин Анастасія; Стасів Анастасія
387 Лашак Володимир*
397 Мандзюк Ірма2.
406 Маркевич Леон,* Мирон*
422 Нагірняк Микола
450 Лобачевський Любов
472 Ганкевич Анна 2.
492 Юзик Павло

АКЦИДЕНТОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
35 Бурбан Петро
59 Онуска Роберт
172 Пасічняк Олександра
200 Вожніл Катерина
217 Іванів Марко
245 Мицик Орест
266 Бедзіс Степан
348 Будас Орест
430 Мельник Джеймс, отець

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
295 Кіш Степан*
340 Верещинський Антін, Естер; Луцик Еміліо,* Карлос;* Підгородецький Антоній;* Фрейрі Роберт*

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
204 Близнак Нестор*

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.:
94 Кушик Рут
127 Дусанівський Олександра
164 Сплейн Діяна
174 Калитяк Роман
221 Банах Марія, Михайло; Пелех Василь;* Галіців Володимир*
231 Болонка Андрій;* Дей Василь;* Ейлін Гейді, Кенет;* Лойд Річард,* Томас*
240 Гоаг Ольга (Лисяк).
258 Вознюк Андрій;* Футей Мирослава
375 Юрчак Степан*
445 Заруба Катерина
465 Горбатюк Василь*

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
25 Близняк Нестор*
401 Мелех Володимир*

ЧЛЕНИ, ЯКИМ ВИГАСЛА ВАЖНІСТЬ АКЦИДЕНТОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
14 Мельник Наталка
170 Максимчук Степан*
206 Гладик Микола мол.*
221 Дзюбій Микола;* Клюфас Михайло
402 Клюфас Олександер
414 Гладкий Олександер
480 Спольський Ярослава

ЗІРКОЮ (*) Є ПОЗНАЧЕНІ ПРІЗВИЩА ТИХ ДОРОСЛИХ ЧЛЕНІВ ЧОЛОВІЧОЇ СТАТІ, ЯКІ НЕ ПЛАТЯТЬ ПЕРЕДПЛАТИ НА ГАЗЕТУ

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ МОЛОДІ:

(Стан з 31 липня 1986)

Кляса 1-га	210
Кляса 2-га	142
НОВІ КЛЯСИ	
Кляса E18	2646
Кляса E20	2904
Кляса E65	303
Кляса P20	4390
Кляса P65	114
Кляса TP65	1218
Кляса SP-48	36
Кляса SP-49	76
Разом	12,039

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ ДОРОСЛИХ

Старий рід забезп.	14
Кляса О	71
Кляса Т	716
Кляса W	9859
Кляса P20	8756
Кляса E20	7565
Кляса E65	2265
Кляса P65	1213
Кляса DP60	139
Кляса DP65	769
Кляса SP-W	57
Кляса SP-E65	41
Кляса ADD	6908
Кляса T10	385
Кляса T5	137

ДОРОСЛІ ЧЛЕНИ З МОЛОДЕЧЕМИ ГРАМОТАМИ:

Кляса P20	652
Кляса E20	403
Кляса P65	31
Кляса E65	66
Кляса E18	20
Разом	40,117

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
(Стан з 31 липня 1986)	18,965	51,160	6,921	77,046
Активні члени (Приріст у липні)				
Нові члени	46	48	9	103
Прийняті наново	40	81	7	128
Прийняті з перехідними листами	7	16	1	24
Зміни кляс забезпечення	5	6	—	11
Прийняті з Деп. Молоді	—	7	—	7
Разом	98	158	17	273
(Убуток у липні)				
Суспендовані	16	35	20	71
Відійшли з перех. листами	7	19	2	28
Зміни кляс забезпечення	5	6	—	11
Відійшли до дорослих	7	—	—	7
Померли	5	76	—	81
Вибрали гроші	55	66	—	121
Відійшли з вип.п.сум забез.	20	26	—	46
Виплатили вповні вкладки забез.	21	53	—	74
Відійшли на част. випл. забезп.	—	—	—	—
Відійшли на безпл. прод. забезп.	—	—	—	—
Вигасла важність забезпечення	—	2	8	10
Разом	136	283	30	449
Члени, які виплатили вкладки: (Приріст у липні)				
Виплачене забезпечення	21	53	—	74
На безпл. продовж. забезп.	3	11	—	14
Разом	24	64	—	88
(Убуток у липні)				
Померли	1	26	—	27
Вибрали готівку	28	34	—	62
Повернені в активні	7	7	—	14
Вигасло продовж. забезп.	5	5	—	10
Разом	41	72	—	113
Разом усіх членів УНСоюзу з кінцем місяця липну р. 1986	18,910	51,027	6,908	76,845

УВАГА

Яку кожний відділовий урядовець і член УНСоюзу повинен прочитати і відповідно до неї достосуватись.

Ті повнолітні члени та члени Молодечого Департаменту, що тут проголошені в рекордовому звіті за місяць липень ц.р., як суспендовані, можуть бути ПРИЙНЯТІ наново в члени УНСоюзу, якщо зголосяться до секретарів своїх Відділів і заплатять за час суспензи вкладки, бо інакше члени будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, за винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Те саме відноситься також до тих членів, які впродовж липня 1986 р. взяли перехідні листи і ще досі не зголосилися до інших повноправних Відділів УНСоюзу.

ВОЛОДИМИР СОХАН
головний секретар

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСИРА УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛИПЕНЬ 1986 Р.

ПРИБУТКИ:

Вплати вкладок усіх кляс Життьового Забезпечення

Відділ	Заплати
01	566.51
02	180.76
04	77.48
05	2,053.80
06	265.39
08	1,166.83
09	425.99
10	262.07
11	80.32
12	435.45
13	1,609.44
14	1,445.01
15	704.95
16	457.75
17	609.85
19	303.48
20	955.72
22	2,243.56
23	229.19
24	1.65
25	1,711.76
26	96.80
27	1,389.45
28	149.09
29	217.54
30	75.69
31	74.91
32	1,482.15
33	138.21
34	323.40
35	608.71
36	221.23
37	1,629.22
38	513.62
39	1,438.44
40	92.37
41	25.38
42	1,817.02
44	114.26
46*	334.82
47	1,338.79
48	576.86
49	69.22
50	293.63
51	547.14
52	85.35
53	468.77
55	1,344.33
56	527.46
57	1,352.17
58	256.78
59	1,077.33
62	28.95
63	1,029.84
65	515.60
66	458.92
67*	220.53
70	1,938.20
72	107.24
73	130.87
75	361.94
76	3,267.66
78	675.67
79	47.91
81	312.27
82	115.89
83*	2,743.96
86	372.29
87	53.96
88	3,236.29
89	220.83
91	67.62
92	354.12
93	951.11
94	2,611.96
96	1,098.91
98	82.96
99	147.60
100	107.77
101	215.61
102	601.51
104	207.27
105	363.94
106	1,871.67
107	224.02
108	17.39
109	139.01
112	571.61
113	383.37
114	2,027.38
115	551.53
116	1,707.06
119	121.59
120	463.76
121	405.01
122	249.90
123	468.48
124	101.37
125*	1,752.55
126	30.94
127	2,077.59
128	412.56
129	10.67
130	305.18
131	523.44
132	65.57
133*	1,196.50
134	496.34
135	27.04
136	793.76
137	450.72
140	23.91
141	62.13
142	210.44
143	235.75
145	98.09
146	807.38
147	1,154.70
149	62.37
150	113.34
151	70.96
153	4,065.93
154	67.96
156	454.50
157	577.75
158	339.40
161	1,646.74
162	579.15
163	1,517.34
164	370.44
165	660.03
167	116.39
168	227.70
169	689.57
170	1,212.75
171	2,839.35
172	397.76
173	1,465.58
174	2,499.11
175	754.44
176	99.83
177	312.18
178*	479.35
179	163.22
180	455.24
182	1,533.88
183	838.91
184	673.69
190	25.32
191	2,279.42
192	436.14
193	25.45
194	2,464.17
200	1,311.92
202	4.21
203	98.04
204	2,513.66
205*	828.74
206	971.70
209	270.12
211	149.57
213	299.43
214	686.20
215	4.81
216	1,446.29
217*	4,394.64
218	170.28
220	1,090.74
221	1,477.78
222	479.68
223	182.70
224	241.15
225	1.56
226	198.75
228	22.67
230	1,235.59
231	1,212.41
233*	1,547.04
234	713.95
235	226.21
236	292.56
237	137.11
238	661.08
239	501.83
240	1,908.51
241	9.21
242	1,666.39
243	247.46
245	1,252.49
247	133.46
248	132.64
253	301.53
254	508.20
256	235.64
257	846.69
258	25.65
259	441.09
261	605.42
263	12.81
264	137.94
265	52.08
266	1,758.95
267	979.09
268	1,202.47
269	312.27
270	498.02
271	2,128.24
274	300.00
275	26.73
276	957.21
277	1,850.51
280	51.68
281	1,192.10
282	85.77
283	385.79
285	662.07
286	194.02
287	500.90
288	298.88
290	97.68
291	431.08
292	1,947.22
293	671.87
295	457.22
296	153.90
299	53.72
301	584.71
303	288.96
304	768.00
305	841.29
306	77.69
307	2,109.46
309	75.31
312	36.43
313	12.53
316	2,689.03
317	281.41
318	103.88
320	995.26
321	587.97
322	179.06
323*	785.64
324	203.02
325	1,441.70
327	773.76
328	335.77
330	403.58
331	90.16
332	140.36
333	27.08
334	261.81
336	1,086.34
337	575.00
338	103.27
339	355.38
340*	838.44
341	697.36
342	344.21
343*	1,313.64
345	884.91
346	924.01
347	732.90
348	1,060.62
349	1,457.15
350	685.49
352	1,117.17
353	1,327.82
354	222.03
355	143.44
356	644.26
358	1,053.68
360	1,039.01
361	2,664.80
362*	1,122.50
364	500.47
367*	2,998.29
368	1,493.30
369*	134.71
370	80.30
371	3,402.78
372	941.80
373	303.23
375	1,498.99
376	17.36
377*	1,769.68
378	102.49
379	1,707.97
381	2,868.75
382	264.04
383	621.95
385	1,203.26
387	575.62
389	70.90
390	21.32
394	180.05
395*	139.14
397	1,153.61
399	747.03
402	575.09
403	228.14
404	39.45
406	395.73
407	744.49
408	573.14
409	311.11
412	76.00
413	85.28
414	1,094.28
415	17.53
416	595.18
417*	271.41
418	278.29
419*	55.76
421	266.63
422	1,085.35
423	1,117.47
424	888.48
425	150.68
426	73.02
427	1,059.18
429	9.30
430	2,237.47
432	3,351.24
433	38.65
434	1,550.64
437	760.49
438	98.87
439	874.52
440	401.65
441	135.89
442	660.62
443	21.48
444	952.27
445	401.66
448	897.86
450	865.46
452	778.03
454	336.04
456	206.22
457	458.93
458	2,294.47
459	198.76
460	719.56
461	186.44
462	91.90
463	77.10
464	505.49
465	644.92
466	71.99
467	472.17
468*	413.55
471	152.38
472	461.59
473	1,328.46
474	255.72
476	30.29
477	27.05
480	258.48
481	355.47
484	1,394.00
485	37.09
487*	448.63
488	600.00
490	262.13
492	798.92
496	107.75
497	631.15
498	214.21
500	177.50
501	12.65
502	430.30
503	93.20
505	311.40
506	151.14

Вкладки зібрані в усіх клясах Життьового Забезпечення 253,276.27

Вплати вкладок Акцидентового Забезпечення

Відділ	Заплати
01	6.20
06	22.00
10	26.40
11	18.40
14	13.15
15	26.00
16	21.50
19	32.50
20	9.20
22*	138.55
27	28.75
32	91.00
34	18.25
36	20.20
37	14.30
39	9.20
42	43.10
44	22.05
47	72.70
50	2.45
51	9.20
55	14.10
57	19.30
59	16.10
62	2.45
66	2.45
70	15.05
75	2.80
76	77.70
78	15.00
81	22.45
82	26.00
83*	140.15
88	52.50
89	71.80
93	23.05
94	82.90
96	6.45
99	1.75
101	18.50
102	7.00
105	11.00
106	82.45
108	.85
112	20.20
114	19.00
115	35.25
116	9.70
120	10.90
121	6.50
123	30.60
124	1.60
125*	121.25
127	27.00
130	46.20
133	9.95
142	2.25
146	65.85
147	18.60
149	13.30
151	14.80
153	34.70
156	17.50
157	31.50
158	11.00
161	14.00
162	36.60
164	22.60
168	2.95
169	13.00
170	48.80
171	16.60
172	56.80
173	58.20
174	204.00
175	12.80
178	3.35
180	20.20
182	3.20
183	52.90
184	2.50
192	4.80
194	40.65
200	63.30
204	42.60
205*	23.20
206	24.80
209	40.80
214	47.75
216	41.70
217	13.00
220	7.40
221	6.70
222	23.20
226	11.00
230	9.15
231	73.65
233*	108.85
234	25.70
237	.75
239	8.30
240	66.00
242	46.05
245	53.80
247	.75
248	255
253	2.95
257	3.00
259	31.40
261	4.30
266	33.05
267	9.20
269	24.65
270	10.35
271	74.40
277	69.30
282	12.15
283	27.80
285	1.20
287	25.00
290	9.20
291	62.65
292	31.50
293	6.50
295	11.00
301	18.20
303	48.00
304	38.50
305	44.60
307	18.40
316	11.00
317	28.25
320	52.40
327	8.00
328	5.40
334	39.00
336	29.60
337	31.20
338	6.50
339	8.30
340*	129.40
341	6.30
345	2.90
346	49.00
347	16.75
349	40.00
350	3.20
352	9.20
353	67.00
358	9.20
360	46.05
361	20.20
362	18.40
364	3.60
367	50.60
368	6.50
371	68.30
372	6.50
375	20.90
385	78.60
395	24.40
399	27.00
402	14.30
403	13.00
407	100.95
408	9.60
409	6.50
412	19.40
416	58.90
418	9.05
419	2.90
421	20.20
422	19.85
424	4.65
427	19.35
430	102.50
432	66.00
434	434.30
437	52.55
439	16.40
442	2.45
444	29.30
445	17.50
448	38.20
450	8.95
456	12.00
458	45.05
459	10.05
460	51.20
462	14.00
464	11.00
465	44.25
468	7.20
471	4.80
472	37.65
473	28.35
474	7.80
484	10.30
485	4.80
488	35.40
490	6.50
492	6.50
497	68.90
498	4.80
500	1.10

Вкладки зібрані в клясі Акцидентового Забезпечення 6,278.90

ВИПЛАТИ ПОСМЕРТНИХ ЗАПОМОГ В МІСЯЦІ ЛИПНІ 1986 РОКУ

Відділ	Прізвище, ім'я	Сума
1	Кусмич Марія	1,000.00
1	Нієрі Марія	202.00
13	Демчар Михайло	1,000.00
13	Демчар Михайло	3,000.00
16	Благий Стефанія	1,000.00
20	Кривіцький Анна	500.00
21	Окрепка Анна	250.00
22	Любас Михайло	500.00
25	Крук Євген	1,000.00
36	Захарко Анна	1,000.00
39	Зельський Марія	1,000.00
45	Сидорчук Мартин	1,000.00
53	Сулік Петро	1,000.00
56	Ковальчик Ева	500.00
75	Питляк Ярослав	1,000.00
109	Фішер Марія	500.00
125	Боднарчук Параскевія	500.00
131	Легенький Степан	1,000.00
142	Куцмида Франко	1,000.00
147	Процак Юлія	1,000.00
169	Зумчак Марія	1,000.00
169	Зумчак Марія	1,000.00
171	Фріман Ліон Карль	1,000.00
174	Мазяк Лев	1,000.00
174	Мазяк Лев	1,000.00
176	Скоципець Осип	1,000.00
178	Кухар Анастазія	500.00
182	Стецкович Іван	1,000.00
183	Ковальчук Павло	500.00
194	Онищак Іван	500.00
194	Онищак Іван	2,500.00
206	Рейльнодс Анна	500.00
213	Жири Марія	800.00
213	Павлишин Стенлей	1,000.00
214	Якемів Михайло	500.00
214	Савицький Іван	500.00
215	Цибульський Василь	3,500.00
216	Зуб Анна	4,000.00
216	Заяць Ігор	1,250.00
220	Ламацька Анна	500.00
220	Капустяник Бенедикт	1,000.00
237	Пінкович Анна	1,000.00
257	Лучка Марія	500.00
267	Стасюк Степан	500.00
267	Стасюк Степан	1,000.00
270	Костюк Ольга	500.00
277	Кунікевич Семко	500.00
285	Корнієнко Артем	1,000.00
289	Бастюк Карло	500.00
295	Олійник Іда	500.00
295	Олійник Іда	500.00
304	Котелець Михайло	300.00
319	Мешинський Анна	688.00
320	Никула Теодор	500.00
333	Дацей Ваш	1,000.00
341	Літинський Ірена	500.00
341	Літинський Ірена	1,000.00
341	Літинський Ірена	1,000.00
345	Янковський Татіяна	500.00
352	Молодовець Ігор Дмитро	1,000.00
352	Сарахман Анна	500.00
352	Сарахман Анна	1,000.00
352	Молодовець Ігор Дмитро	5,000.00
361	Рекших Марія	1,000.00
361	Придаткевич Роман	359.00
361	Сенів Анна	500.00
370	Плуговський Олексій	500.00
379	Стасів Анастазія	500.00
414	Добош Петро	1,000.00
420	Обах Єлисавета	1,000.00
422	Нагірняк Микола	500.00
432	Петрух Марія	1,000.00
457	Ґашинська Ірена	500.00
469	Король Анна	500.00
469	Король Анна	300.00
472	Ганкевич Анна	500.00
472	Ганкевич Анна	1,000.00
474	Медвідь Володимир	1,000.00
484	Гуцал Осипа	500.00
484	Николайчук Михайло	1,000.00
486	Блищак Ярослав	811.26
	Разом	**74,460.26**

ВИПЛАТИ ЗАПОМОГ З БРАТСЬКИХ ФОНДІВ ЗА МІСЯЦЬ ЛИПЕНЬ 1986

Відділ	Прізвище, ім'я	Сума
1	Полиняк Галина	50.00
1	Полиняк Іван	50.00
1	Козьол Марта	50.00
5	Михайлів Марія О.	50.00
39	Клюсик Анна	50.00
39	Луцак Іван	50.00
63	Нютрелі Ґвідо Дж.	50.00
81	Ганкевич Софрон	50.00
83	Бояцюк Юрій	50.00
105	Ракочий Йоан	50.00
114	Гаравс Теодор	50.00
116	Скрипчук Ірена	50.00
116	Хабурський Марія	50.00
161	Левицький Михайло	50.00
163	Хромяк Марія	50.00
168	Бабин Ксеня	15.00
168	Пітула Володимир	50.00
168	Плєва Стів Р.	50.00
171	Куфта Симон мол.	50.00
194	Брозина Параня	50.00
221	Скірка Анна	50.00
221	Скірка Михайло	50.00
221	Такой Петро	50.00
223	Ваславськиії Михаііло	50.00
240	Стецяк Анна	50.00
266	Шийка Антін	50.00
277	Цюрило Василь	50.00
286	Кралік Марія	50.00
287	Скордиї Андріі	50.00
287	Ріхель Катерина	50.00
305	Гентош Іван	50.00
316	Деркач Іван	50.00
364	Приїма Анна	50.00
379	Касянчук Іван	50.00
397	Кулик Марія	50.00
407	Дацко Іван	50.00
496	Кігічак Мелянія	50.00
	Разом	**1.815.00**

ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛ ПРИБУТКИ ЗА ЛИПЕНЬ, 1986

Членські вкладки	$259,555.17
Прибутки книгарні і друкарні	$106,287.85
Прибутки від інвестицій:	
Бондів	$126,884.91
Реальності в Кергонксоні, Н.Й.	215,622.05
Гіпотечних позичок	37,464.89
Членських позичок	2,936.23
Уділів	4,345.54
Банків	7,616.22
Разом	**$394,869.84**
Звороти:	
Федеральних і стейтових податків та соціяльного забезпечення працівників	$15,908.01
Канадських податків і пенсійних оплат працівників	492.12
Податків від заморгеджованих реальностей	3,296.46
Премії шпитального забезпечення працівників	7,459.99
Кошти публікації „Свободи"	16,945.70
Коити Конвенції	325.00
Коштів інвестицій	150.00
Коштів друків і приборів	50.00
Разом	**$44,627.28**
Різні прибутки:	
Пожертви до Братського Фонду	$6.61
Перенос до Сирітського Фонду	1,250.00
Зиск при продажі бондів	4,774.80
З продажі англ. Енц. Українознавства	539.20
Пожертви до фонду оборони укр. спадщини	7,979.19
Разом	**$14,549.80**
Інвестиції:	
Дозрілі і продані бонди	$341,610.66
Сплачено гіпотечних позичок	107,578.06
Сплачено членських позичок	12,764.11
Разом	**$461,952.83**
Разом загальнии прибуток на липень 1986	**$1,281,842.77**

ВИДАТКИ ЗА ЛИПЕНЬ 1986

Виплати членам:	
Грошові звороти	$37,193.59
За дозрілі вивінувальні грамоти	80,687.50
Посмертні допомоги	74,460.26
Відсотки від посмертних допомог	52.57
Дивіденда членам	$800,363.83
Повернені вкладки	28.28
Стипендії	84,150.00
Разом	**$1,076,936.03**
ВИДАТКИ:	
Союзівки	$259,226.97
Книгарні і друкарні	108,600.83
„СВОБОДА" за орган	$60,000.00
Організаційні видатки:	
Оголошення	$733.00
Винагорода обласних організаторів	6,242.42
Винагорода Відділових секретарів	83,967.29
Кошти подорожей обласних організаторів	326.50
Винагорода головного лікаря	375.00
Разом	**$91,644.21**
Платні, забезпечення і податки:	
Платня головних урядовців	$10,697.90
Платня працівників	39,607.52
Премії за шпитальне забезпечення працівників	13,653.23
Федеральні і стейтові податки та соціяльне забезпечення працівників	24,672.21
Канадські податки і пенсійні оплати працівників	590.65
Разом	**$89,221.51**
Загальні адміністративні видатки:	
Кошти актюарія і статистики	$62.00
Книжки і друки	12.80
Меблі і машини	88.31
Загальні канцелярійні видатки	1,029.94
Оплати до асекураційних урядів	103.00
Кошти канадської канцелярії	125.00
Поштові оплати	1,200.00
Кошти друків і приборів	32.60
Обслуга машин	1,212.68
Кошти телефону	1,636.76
Загальні кошти подорожей	6,094.81
Разом	**$11,597.90**
Різні видатки:	
Кошти Конвенції	4,869.06
Кошти інвестиції	150.00
Страта при продажі бондів	309.34
Кошти компютеризації	2,850.00
Дотації	600.00
Спортова акція	1,120.03
Видатки з фонду оборони укр. спадщини	3,410.00
Виплати Відділу Братської Діяльності	1,815.00
Податки від заморгеджованих реальностей	10,586.46
Разом	**$25,709.89**
Інвестиції:	
Закуплено бонди	$250,527.34
Уділено гіпотечні позички	148,438.89
Закуплено уділи	2,845.54
Уділено позички на підклад грамот	6,646.23
Капітальний ремонт на Союзівці	6,683.67
Закуплено елект. машини	10,530.06
Разом	**$425,671.73**
Видатки за липень 1986	**$2,148,609.07**

БАЛЯНС

Стан Чинний		Стан Довжний	
		ФОНДИ:	
Готівка	$815,315.32		
Бонди	38,731,741.93	Забезпеченевий	$53,093,329.07
Уділи	636,061.06	Акцидентовий	1,467,783.27
Гіпотечні Позички	4,401,182.29	Братський	(42,954.94)
Позички на грамоти	762,073.75	Сирітський	345,154.49
Реальності	1,095,088.34	Захисту	(80,404.74)
Друкарські і Електронічні Машини	331,119.77	Наглої Потреби	91,061.91
Позичка Для Корпорації Дому УНС	8,000,000.00		
Позичка Для УНС Корп. Ім. Д. Галичина	101,386.60		
Разом	**$54,873,969.06**	**Разом**	**$54,873,969.06**

УЛЯНА ДЯЧУК
головний касир

ЗВІТ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛИПЕНЬ 1986 Р.

ЗДОБУТКИ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ ПО ОКРУГАХ У ЛИПНІ 1986 Р.

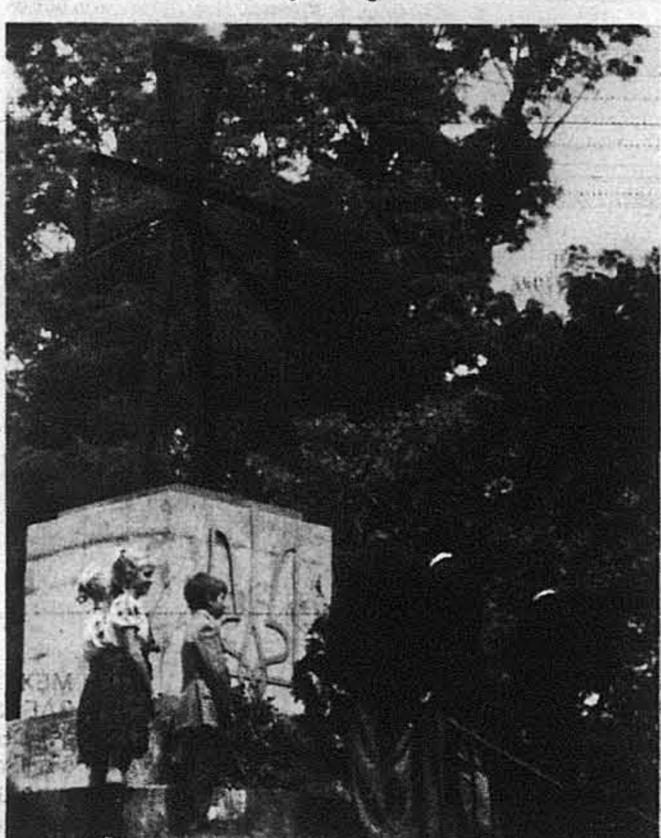
Ч.В.	Організатор	Придбав у липні	Сума забезпечення				Разом у 1986 Р.
	Округа БОСТОН						
238	Анна Ремік	1	$20,000				2
	Округа БОФФАЛО						
127	Марія Гаравус	1	$ 5,000			1 сп	6
	Округа КЛІВЛЕНД						
336	В. Стригун	1	$ 1,000				1
	Округа ЧІКАҐО						
22	Олена Олек	1	$ 1,000				2
33	С. Оріх	1	1,000				1
35	Б. Вовчук	3	10,000	1 АДД		2 сп	3
106	В. Нечай	1	1,000				4
220	Д. Блідий	1	1,000		1 ТР		6
379	В. Семків	1	1,000				12
472	С. Кочій	1	5,000				2
		9	$20,000	1 АДД	1 ТР	2 сп	
	Округа ДІТРОЙТ						
20	Р. Куропась	1	$ 1,000				6
174	А. Слюсарчук	2	2,000				11
		3	$ 3,000				
	Округа ДЖЕРЗІ СИТІ						
70	М. Шеремета	1	$ 1,000				7
170	В. Білик	1	1,000				3
286	П. Балютанська	1	6,000				2
287	А. Благітка	4	320,000				
	Д. Ясінська	1	2,000				7
		8	$330.000				
	Округа МОНТРЕАЛЬ (Канада)						
434	А. Дольницька	2	$21,000				
	М. Дідух	1	1,000				15
474	Д. Манило	3	8,000				3
		6	$30,000				
	Округа НЮАРК						
76	В. Боярський	1	$ 1,000		1 ТР		
172	В. Осадчук	2	7,000	1 АДД		1 сп	
371	М. Дериш	2	4,000				
490	Г. Чорномаз	1	1,000				
		6	$13,000	1 АДД	1 ТР	1 сп	
	Округа НЮ ГЕЙВЕН						
59	Т. Сливінський	2	$ 6,000	1 АДД			
253	П. Гаврильців	1	2,000			1 сп	
277	С. Кравець	1	1,000				
		4	$ 9,000	1 АДД		1 сп	
	Округа НЮ ЙОРК						
194	М. Юзенів	1	$ 1,000				
200	І. Пригода	2	8,000	1 АДД		1 сп	6
204	М. Заліпський	1	3,000				4
212	А. Баранкевич	2	2,000				2
		6	$14,000	1 АДД		1 сп	
	Округа НІЯҐАРА (Канада)						
403	М. Нечай	1	$ 1,000				6
	Округа ПАССЕЙК						
182	Г. Клименко	1	$ 1,000				4
	Округа ПЕРТ АМБОЙ						
332	К. Мазепа	1	$ 1,000				1
353	Й. Рінник	1	1,000				2
		2	$ 2,000				
	Округа ФІЛЯДЕЛЬФІЯ						
45	М. Пришляк	1	$ 2,000			1 сп	1
83	А. Кушнір	1	2,000			1 сп	9
95	І. Ковальчук	1	1,000				1
231	В. Пастушок	1	2,000			1 сп	44
245	М. Мартиненко	2	10,000	1 АДД			7
269	Х. Фуга-Ґербеги	3	5,000			2 сп	5
321	Д. Цюх	1	1,000				6
375	П. Тарнавський	3	3,000				25
430	І. Кігницький	2	15,000	1 АДД			4
		15	$41,000	2 АДД		5 сп	
	Округа ПІТТСБУРГ						
53	Д. Головатий	1	$ 5,000			1 сп	3
63	М. Турко	3	6,000				7
96	Н. Драпала	1	3,000				7
120	А. Рефт	1	1,500				5
161	А. Джула	1	2,000				15
338	О. Пішко	2	7,000			2 сп	7
481	Г. Возняк	1	1,000		1 ТР		1
		10	$25,500		1 ТР	3 сп	
	Округа РОЧЕСТЕР						
217	С. Приймак	4	$ 9,000	1 АДД		сп	37
	І. Руснак	2	2,000				
316	В. Гавриляк	5	5,000				18
		11	$16,000	1 АДД		1 сп	
	Округа ШАМОКІН						
305	М. Гентош	1	$ 1,000				14
	Округа СИРАКЮЗИ-ЮТИКА						
39	І. Пиндус	1	$ 5,000			1 сп	9
121	Е. Фатюк	1	2,000				1
283	Г. Гавришків	1	3,000			1 сп	17
		3	$10,000			2 сп	
	Округа ТОРОНТО (Канада)						
49	С. Вовк	1	$ 2,000				2
407	Ю. Миськів	2	2,000				18
		3	$ 4,000				
	Округа ТРОЙ						
88	С. Гаврилюк	1	$ 1,000				22
266	В. Варшона	2	6,000	1 АДД			15
		3	$ 7,000	1 АДД			
	Округа ВІЛКС БЕРИ						
99	В. Валігун	1	$ 3,000				2
236	М. Скерпон	1	1,000				3
		2	$ 4,000				
	Округа ЯНҐСТАВН						
119	М. Ґоух	1	$ 1,000				2
348	С. Волошин	2	7,000	1 АДД			3
		3	$ 8,000	1 АДД			
	НЕОБ'ЄДНАНІ ВІДДІЛИ						
381	В. Борискевич-Бойд	3	$ 6,000			3 сп	9

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У ЛИПНІ 1986 р.

П.ч.	Округа (осідок)	Число Відд.	Квота членів	Придбано чл. у липні	Разом у 1986 р. членів	на суму	АДД
	Округи Пенсильвенії						
1.	Філядельфія	40	350	15	192	$661,000	32
2.	Піттсбург	18	120	10	55	169,500	12
3.	Шамокин	18	100	1	35	89,000	5
4.	Алентавн	14	70	—	16	31,000	3
5.	Скрентон	6	20	—	2	2,000	—
6.	Вілкс Бери	8	20	2	4	19,000	2
	Разом	104	680	28	304	$971,500	54
	Округа Мериленду						
	Балтімор	8	50	—	10	$37,000	—
	Округи Ню Йорку						
1.	Ню Йорк	32	280	6	91	$220,500	8
2.	Сиракюзи-Ютика	14	100	3	36	81,000	1
3.	Рочестер	10	90	11	65	205,000	8
4.	Трой	8	90	3	50	128,500	10
5.	Боффало	8	60	1	12	54,000	1
	Разом	72	620	24	254	$689,000	28
	Округи Ню Джерзі						
1.	Нюарк	19	150	6	57	$602,500	11
2.	Джерзі Сиeті	10	115	8	31	451,000	2
3.	Перт Амбой	12	100	2	15	45,000	2
4.	Пассейк	5	40	1	25	115,000	7
	Разом	46	405	17	128	$1,213,500	22
	Округи Іллиной, Мишиген і Огайо						
1.	Чікаго, Ілл.	32	310	9	69	$167,500	4
2.	Детройт, Миш.	20	170	3	62	263,000	14
3.	Клівленд, Огайо	21	180	1	31	46,000	1
4.	Янгставн, Огайо	9	40	3	14	38,000	1
	Разом	82	700	16	176	$514,500	20
	Округи Нової Англії						
1.	Ню Гейвен, Конн.	16	100	4	22	$61,000	4
2.	Бостон, Масс.	6	35	1	13	45,000	1
3.	Вунсакет, П.Ай.	6	25	—	11	210,000	—
	Разом	28	160	5	46	$316,000	5
	Округи Західних Стейтів Америки						
1.	Центральна	6	30	—	8	$10,000	—
2.	Міннеаполіс, Мінн.	6	50	—	7	18,000	1
3.	Ст. Луїз, Мо.	4	20	—	1	1,000	—
	Разом	16	100	—	16	$29,000	1
	Необ'єднані Відділи в Америці	21	80	3	28	$111,000	—
	Округи Канади						
1.	Торонто, Онт.	22	200	3	47	$187,000	8
2.	Монтреаль, Кве6.	7	60	6	43	136,000	9
3.	Ніягара, Онт.	10	70	1	20	55,000	3
4.	Захід Канади	14	70	—	15	63,000	6
	Разом	53	400	10	125	$441,000	26
	ЗАГАЛЬНА СУМА	430	3,195	103	1,087	$4,322,500	156

Степан Гаврищ
краєвий організатор

Відзначення Року Українського Воїна

Діти і комбатанти складають вінки у підніжжя могили-пам'ятника.

Як щороку під час Дня Праці на Оселі Українського Братського Союзу відбувся з'їзд українських комбатантів. Цього року, як вже була згадка в однім із попередніх чисел „Свободи", на цій оселі відбулася теж друга комбатантська імпреза, а саме З'їзд Об'єднання колишніх Вояків УПА. Братство колишніх Вояків 1-ої УД УНА заплянувало в часі свого традиційного з'їзду відзначити Рік Українського Воїна, який до досі (хоч рік вже добігає кінця) майже в жадній формі не відзначено.

Офіційну частину заплянованих братством святкувань започаткували пленарні засідання Головної та Крайової управ, в яких брали участь всі комбатанти. Перед засіданням Крайової управи заслухано доповіді та інформацій правного сектора про біжучі проблеми української спільноти, а зокрема братства. В цій частині брали участь також і гості. Дальшою важною темою засідань були організаційні проблеми клітин та проблема видань документальних матеріялів.

Зараз по засіданнях всі комбатанти та гості зустрілися на бенкеті. Простора заля „Верховини" ледве могла примістити всіх колишніх вояків УПА, дивізійників, комбатантів та гостей. До почесного стола запрошено в першу чергу молодих вояків країни нашого поселення: полк. Р. Рондяка, майора П. Содоля — учасників В'єтнамської війни та лейтенанта-ком. (майора) А. Свистуна — летуна морської фльоти, учасника акцій на Близькому Сході. З ними засіли колишні українські вояки — представники українських збройних сил, серед яких найстаршим був учасник Визвольних Змагань полк. П. Содоль — Зілинський (батько присутнього майора Содоля) як теж і учасник боїв за Карпатську Україну — старшина Карпатської Січі; вояки легіону „Ролянд", вояки та провід УПА, командир буковинських частин, вояки 1-ої УД УНА та вояки, які захищали наші нові батьківщини — Америку й Канаду — в Другій світовій війні, Корейській та В'єтнамській війнах. Широко заступлений вахляр українських комбатантів присутні приняли щирими оплесками.

Головними промовцями під час бенкету були д-р М. Малецький та мгр Є. Штендера. Перший промовець нав'язуючи до боротьби українського народу в минулому відмітив, що Москва й надалі організує наступ на всю українську спільноту, а особливо старається знеславити колишніх українських вояків. Вона, на жаль, тут в західньому світі найшла союзників, які в погоні за сенсаціями їй допомагають майже у всіх мідіях. Ми, колишні вояки, з приємністю константуємо, що все українське громадянство, без різниці віроісповідання та політичних переконань стало на відсіч всім колишнім воякам — українцям, та цим самим і в обороні чести всього українського народу.

Другий промовець, мгр Є. Штендера, редактор знаменитої праці „Літопис УПА" ділився своїми рефлексіями, які виринули в нього при видаванні цієї праці. Досі ми не маємо документації, так нам зараз дуже потрібної, про участь українців — вояків в Другій світовій війні, або вона представлена фальшиво, як для прикладу боротьба українців в Червоній армії та в аліянтських арміях.

Короткі промови — привіти виголосили полк. Р. Рондяк, майор П. Содоль, майор А. Свистун, проф. П. Потічний, О. Труш та голова УБС І. Олексин.

В неділю, по Богослужбах в обох українських церквах, в яких комбатанти брали організовано участь, о. протопресвітер Сергій Кіндзерявий — Пастухів та о. парох Юліян Осадца відслужили соборну Панахиду на могилі-пам'ятнику. Величавим моментом був вияв пошан для поляглих — діти Марта та Марія Бродило й Тарас Ференцевич зложили разом з комбатантами два великі вінки в червоної калини під хрестом, на вершку могили, яка стала для української громади могилою невідомого вояка — українця. О. протопресвітер Кіндзерявий-Пастухів та мгр Є. Штендера виголосили змістовні, зворушливі промови.

До розвагової частини належали: вояцькі вечерниці в суботу по бенкеті та в неділю зорганізований Братством 1-ої УД концерт. Програму концерту започаткував хор „Трембіта" з Нюарку під вмілою диригентурою маестра Рафаїла Венке при акомпаньяменті піяністки Марії Павловської. Хор з великим чуттям виконав три пісні: „Живи, Україно" — слова О. Олеся, муз. М. Гайворонського, „Ой з-за гори кам'яної" — обр. М. Леонтовича і „Баркароля" в перекладі на українську мову Л. Коленського, муз. Й. Оффенбаха.

Знаний вже зі своїх численних виступів молодий ансамбль „Промінь" під проводом талановитої та працьовитої диригентки Богданни Волянської виконав три пісні: „Зірвалася хуртовина", муз. приявного на залі композитроа В. Витвицького, „Ой горе тій чайці" сл. І. Мазепи, обр. М. Леонтовича та „В країні мертвій", сл. О. Олеся, муз. Стеценка, яку ансамбль присвятив жертвам катастрофи в Чорнобилі.

Відомий всім комбатантам зі своїх фейлетонів та книжок Роман Колісник передав з питомим йому гумором кілька спостережень з громадського та комбатантського життя.

Відтак ансамбль „Промінь" відспівав ще дві народні пісні: „Вишні — черешні", обр. М. Леонтовича, „Ой там за Дунаєм", обр. Е. Козака, та стрілецьку „Бистра вода".

Дві наймолодші учасниці програми Маруся та Марта Бородило продеклямували гарно вірш О. Кобця „За Україну". На закінчення хор „Трембіта" виконав ще три пісні: „Пряля", народна пісня в обр. М. Леонтовича, „Садок вишневий" сл. Т. Шевченка, муз. Гнатишина, та грімке „Зас'яло сонце золоте", сл. С. Пилипенка, муз. І. Недільського.

В часі зустрічі відомий в українській громаді автор та мистець, колишній вояк 1-ої УД Евстахій Загачевський влаштував мистецьку виставку своїх образів та збірок з військовою тематикою, а велику залю „Верховини" прикрасив 56-ма образами гербів та військових відзнак українських збройних сил.

Р. Г.

Рочестер, Н. Й. *Рочестер, Н. Й.*

В неділю, 12-го жовтня 1986 р., год. 4-та по пол.
в залі Українського Народного Дому
при 831 Джозеф Авеню, РОЧЕСТЕР, Н. Й.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС в РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

в яких повинні взяти участь Відділові Урядовці, члени Окружної Управи та Урядовці і конвенційні Делегати наступних Відділів:

36, 66, 89, 217, 285, 289, 316, 343, 367, та 437

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Доповідь головного секретаря УНС ВОЛОДИМИРА СОХАНА
4. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року
5. Запити і внески
6. Закриття зборів

У зборах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Володимир Гавриляк, головний радний УНС
Генрі Флойд, краєвий керівник продажі забезпечення УНСоюзу

Константин Шевчук, *почесний голова* — В. Гавриляк, *голова*
Стефан Приймак, *касир* — Дмитро Пристай, *секретар*

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ

на його працю та акції для

1. **Поширювання правди про Україну**
2. **Поборювання очорнювання та зневажування українців**
3. **Оборони громадянських прав українців**

Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із виповненим вирізком цього заклику

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви $

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість стейт поштовий код

Джерзі Сити й околиця!

В суботу, 11-го жовтня 1986 р., год. 3-тя по пол.
в залі Українського Народного Дому
при Фліт і Овкленд Аве., ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету УНСоюзу НАДГУДСОНСЬКОЇ ОКРУГИ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делегати наступних Відділів:

з Джерзі Ситі: 25, 70, 170, 171, 270, 275, 286 і 287; з Байон: 213 і 281.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Доповідь **Володимира Сохана,** головного секретаря УНС
4. Схвалення організоцйного пляну праці на останні місяці цього року
5. Внески, запити і закриття зборів

У зборах візьме участь

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Генрі Флойд, краєвий керівник продажі забезпечення УНСоюзу

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Володимир Білик, *голова*

Осип Зубрицький, *секретар* — Меланія Мілянович, *касир*

Увага! *Увага!*

КОГОВЗ, АМСТЕРДАМ, ТРОЙ і ОКОЛИЦЯ!

В суботу, 11-го жовтня 1986 р., год. 3-тя по пол.
в залі Українського Клюбу
при 402 25-та вул., WATERVLIET, N.Y.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС
міст: Трой, Амстердам, Гадсон, Коговз, Вотервліт і Пітсфілд, Масс.

в яких розміщені Відділи:

13, 57, 88, 150, 191, 266, 476 і 477

До участи в Зборах запрошується усіх членів Окружної Управи, членів відділових управ, конвенційних делегатів, а також членів УНСоюзу.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Доповідь головного радного УНС ВОЛОДИМИРА КВАСА
4. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці року
5. Внески і запити
6. Закриття зборів

У зборах візьме участь

Володимир Квас, головний радний УНС

Закликаємо всі Відділи і їхні уряди та конвенційних делегатів взяти участь у цих важливих зборах.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

ПАВЛО ШЕВЧУК, *голова* — ВАСИЛЬ ВАРШОНА, *касир*
ІВАН ДУРБАК, ПЕТРО УРБАН — *секретарі*

Вісті з Денверу

Наша маленька українська громада Денверу та околиць була досить активна останнім часом. Ця активність була відмічена пресою та телебаченням, що є одною з найважніших справ нашого існування—інформувати світ про українців та страждання нашої вітчизни України. Відбувся Молебень в українській католицькій церкві Преображення Господнього, передане по телевізії,за здоров'я виживших у Чорнобилі, відзначення 40-ліття спроби знищення Української Католицької Церкви большевиками спеціяльними Богослуженнями у всіх католицьких церквах стейту Кольорадо. Відбулась також спільна Панахида зі співучастю отців Володимира Ситниченка з української православної церкви й Степана Хмиляра і Павла Баб'яка з української католицької церкви, за душі загинувших у Чорнобилі. Панахида відбулася в Чизмен Парку, де після відправи було посаджено деревце у пам'ять жертв катастрофи. Ця імпреза була заініційована й зорганізована місцевим відділом СУА під головуванням Надії Винич. Панахида і саджения деревця було передано на новинах на всіх чотирьох каналах телевізії.

За всю цю працю належиться признання головно нашим отцям С. Хмиляреві В. Ситниченкові й П. Баб'якові. Членкам СУА—осібне признання за їхню велику працю на терені Денверу, а Ареті Колодій за її організацію передання новин по телевізії і в пресі.

На жаль, не все у нас вдається і закінчується успіхом. Була нагода помістити число українських жертв нацизму на пам'ятнику перед кольорадським капітолем. Була проведена акція писання листів до леґіслятури та зроблені відповідні заходи, щоб змінити резолюцію, яка перейшла раніше без згадки українських жертв. Резолюція була знову переголосована в обох палатах, де було зазначено, що не тільки жиди постраждали від нацизму. Щоб дійти до успіху сотні листів написано у зв'язку з цією справою, не говорячи про особисті зв'язки та натиск на членів леґіслятури з боку американської громади і виборців. Залишилося дуже мало довести справу до успішного кінця. На жаль, на остаточні переговори з жидами та устійнення тексту на пам'ятнику на власну руку пішли невідповідні особи й проєкт закінчився невдачею.

Позатим українська громада Денверу може гордитися своєю працею. Всім, що спричинилися до успіхів, належиться велика подяка.

Юрій Мошинський

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Ізраїля Шімон Перез зустрівся з міністром закордонних справ СССР Едуардом Шеварднадзе і обидві сторони розмовляли більше як годину часу. Після розмови Ш. Перез заявив кореспондентам, що головною темою розмови була проблема нав'язання нормальних дипломатичних зв'язків між Москвою і Єрусалимом. Як відомо, пробні розмови на цю тему в Гельсінках, Фінляндія, закінчилися неуспішно, може навіть тому, що ізраїльські представники заскоро і настирливо висунули справу еміграції жидів з СССР і потоптання прав людини в Совєтському Союзі. Після такої заяви совєтські представники відмовились вести дальші розмови.

У МІЖФРАКЦІЙНИХ заворушеннях в Південно-Африканській Республіці знову загинуло 15 осіб, а біля 30 були поранені. Армія і поліція не втручалася до конфлікту, аж поки не впали перші стріли зі сторони племени Вума, яке головним противником вважає плем'я Зулю. Війна між поодинокими племенами це ще одна тяжка проблема для уряду ПАР у ланцюгу проблем, які він мусить розв'язувати, — кажуть політичні спостерігачі.

В Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

можливих працівників на своїх засіданнях.

На зборах була також порушена, загально і у прихильному дусі, справа непорозуміння ієрархів двох українських Церков. Тому збори схвалили прохання до ієрархів,в якому сказано, що Загальні збори для створення Громадського Комітету Тисячоліття Християнства в Україні для Ню Йорку і околиць уважають, що для великого відзначення Тисячоліття Хрищення є дуже потрібна співпраця обох Українських Церков, православної і католицької, і тому збори просять ієрархів обох церков полагодити непорозуміння і помогти громаді відзначити велику річницю мирно, об'єднано і святочно.

На зборах були висловлені думки щодо святкувань Тисячоліття у Ню Йорку. Між іншими виступами був також виступ голови Р. Гуглевича, який представив свої думки у цій справі. Його плян є досить широкий і включає релігійні відправи, масовий похід П'ятою авеню, з різними програмами, мистецькими імпрезами у найбільш престижевих залях Ню Йорку, показ музейних речей та інше.

Приречене...

(Закінчення зі стор. 2)

Іван Базарко, постійних та точних платників національного податку себто тих, що заплатили свій внесок кожного року, від часу існування УККА, було 444 (sic!), що до речі дорівнюється кількості днів, що їх провели члени американської амбасади, в неволі іранських студентів, в Теграні!

Але так само, як немає правила без вийнятку, так само немає доказу без виломy. Таким виломом слід вважати здобуття Українським Спортовим Осередком „Тризуб" у Філядельфії, на початку 1960 років чотирикратного мистецтва ЗСА в копаному м'ячі. Але, так само, як одна ластівка не творить весни, так само, один успіх в довжезному ланцюгу наших невдач, не заперечує правдивости нашої тези щодо причетности цифри чотири.

З цього висновок, що найбільшим ворогом України є не його зовнішні чи внутрішні вороги, а нещасливе для нас число чотири, з яким пов'язані усі написані лиха України. Тому тієї цифри та її многократі слід нам вистерігатися, як чорт хрищеної води, якщо хочемо добитися кращої долі українському народові.

АВТОР ДОПИСУ

Автором допису „Дім для старших громадян у Пітсбурзі" („Свобода", ч. 176 з вівторка, 16-го вересня) є Василь Ящун. — Ред.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

о. ВОЛОДИМИР ФЕДЕЛЕС, член УНС Відд. 295-го в Акроні, Огайо, помер 21-го квітня 1986 року на 92-му році життя. Нар. 16-го січня 1894 року в Чехо-Словаччині. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Марію і доньку Еву Коласку. Похорон відбувся 26-го квітня 1986 року на цвинтарі св. Василія Великого в Юнитавні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА БЕРКОВСЬКА, член УНС Відд. 22-го Т-ва „Доброї Волі" в Чикаго, Ілл., померла 21-го травня 1986 р. на 75-му році життя. Нар. 1911 року в Чикаго, Ілл. Членом УНС стала 1962 року. Залишила у смутку сина Германа, доньок Маріянну і Катю, братів Павла і Михайла, сестер Ірину і Ольгу, племінників і племінниць. Похорон відбувся 24-го травня 1986 року на цвинтарі св. Миколая в Де Плейнс, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Г. Олек Скат, секр.

АННА СЕНІВ, член УНС Відділу 361-го в Ню Йорку, Н.Й., померла 9-го червня 1986 року на 91-му році життя. Нар. 15-го серпня 1895 року в Галичині. Членом УНС стала в 1935 році. Залишила у смутку Ричарда, Ольгу Альберт і Марію Яцюк. Похорон відбувся 13-го червня 1986 року на цвинтарі св. Чарлса у Фармінгдейлі, Н.Й.

Вічна Їй Оам'ять!

Секретар

ЮЛІЯ ПРОЦАК, член УНС Відд. 147-го ім. св. Михайла в Аллентавні, Па., померла 22-го травня 1986 року на 64-му році життя. Нар. 24-го березня 1922 року в Портаж, Па. Членом УНС стала 1940 року. Залишила у смутку сестер Марію Югаз, Еву Вагнер, Ольгу Франц, Ненсі Франц; братів: Івана, Михайла, Геррі, Едварда і Френка. Похорон відбувся 24-го червня 1986 року на цвинтарі Лорел Гилл у Вайтголл, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

К. Гуцайлюк, секр.

СТЕФАНІЯ БЛАГА, член УНС Відд. 16-го Т-ва „Просвіта" у Спрінг Валлей, Н.Й., померла 14-го червня 1986 р. на 61-му році життя. Нар. 1925 року в Україні. Членом УНС стала 1977 року. Залишила у смутку мужа Стефана та синів: Ярослава, Мирона з дружиною Галею та Богдана. Похорон відбувся 17-го червня 1986 року на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЕВДОКІЯ ГАГАРИН, член УНС Відд. 287-го Б-ва Синів України в Джерзі Сиindependent, Н.Дж., померла 19-го травня 1986 року на 85-му році життя. Нар. 1901 року в Польщі. Членом УНС стала 1956 року. Залишила у смутку мужа Григорія, дочок — Ольгу Савченко і Тамару Родрігез, та сина Олега з родинами. Похорон відбувся 22-го травня 1986 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Б. Ясінський, секр.

ВОЛОДИМИР МЕДВІДЬ, член УНС Відд. 474-го ім. св. І. Хрестителя в Торонто, Онт., помер 30-го квітня 1986 року на 74-му році житя. Нар. 27-го серпня 1912 року в Україні. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку дружину Ольгу, доньок Зірку і Рому; зятя Ярослава Михайлюка і внука Маркіяна. Похорон відбувся 5-го травня 1986 року на цвинтарі Нотр Дам де Неж в Монтреалі, Кве.

Вічна Йому Пам'ять!

Д. Манило, секр.

АННА САДОВИЙ, член УНС Відд. 32-го ім. Олега Ольжича в Філядельфії, Па., померла 4-го червня 1986 року на 53-му році життя. Нар. 1934 року в Філядельфії. Членом УНС стала 1968 року. Залишила у смутку мужа Олександра, синів Олександра мол. і Михайла. Похорон відбувся 7-го червня 1986 року у Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Яців, секр.

СТЕФАН БАРДИҐУЛА, член УНС Відд. 86-го Т-ва УСК в Ню Йорку, Н.Й., помер 15-го грудня 1985 року. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Феврону, дітей: Оксану, Рому та Богдана. Похорон відбувся 18-го грудня 1985 року на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурзі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Єрант, секр.